

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Netradiční formy poutní turistiky- se zaměřením na
pohybovou aktivitu

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Anna Vavrochová

Rekreologie – Management životního stylu pro Bc. studium na FTK

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Olomouc 2015

Jméno a příjmení autora: Anna Vavrochová

Název závěrečné písemné práce: Netradiční formy poutní turistiky- se zaměřením na pohybovou aktivitu

Pracoviště: Katedra Rekreologie

Vedoucí: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Rok obhajoby: 2015

Abstrakt: Cílem práce je popsat poutní turistiku jako součást cestovního ruchu, a to s důrazem na netradiční formy poutní turistiky. Teoretická část práce obsahuje vymezení pojmů v souvislosti s tématem, historii poutí a obecné poznatky, rozdíly mezi turismem a poutnictvím a sportovní a zážitkový potenciál poutí. Další část je věnována poutnictví jako produktu cestovních kanceláří a agentur. Výsledky ukazují, že v České republice poutní zájezdy poskytují hlavně cestovní kanceláře a agentury, které se snaží zaměřit na turisticky atraktivní posvátná místa, jež by čeští turisté rádi viděli, ale potřebují k tomu nějakou zábavnou rekreační aktivitu navíc. Polsko na rozdíl od nás je značně nábožensky založené a jejich poutě mají převážně duchovní ráz s tím, že ho kombinují se sportovními prvky.

Klíčová slova: Cestovní ruch, poutní turistika, pohybová aktivita, sport, zážitek

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Anna Vavrochová

Title of the thesis: Unusual forms of pilgrimage tourism- focused on physical activity

Department: Department of Recreationology

Supervisor: Mgr. Halina Kotíková, Ph.D

The year of presentation: 2015

Abstract: Basic goal of the thesis is to describe the pilgrimage as part of tourism, with an emphasis on non-traditional forms of pilgrimage tourism. In the theoretical part I describe an important concepts connected with the topic, history and pilgrimage in general, differences between tourism and pilgrimage and finally potential of sport and adventure. Next part is focused on the pilgrimage as a product of travel agencies. The results show that Czech pilgrimage tours provide mainly travel agencies that are trying to focus on attractive places of worship, which would Czech tourists like to see, but they need to do something extra. Poland, unlike us, is very religious and pilgrimage there, have mainly spiritual character which is combined with sporty elements.

Keywords: Tourism, pilgrimage, physical activity, sport, adventure

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Haliny Kotíkové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne

.....

Děkuji paní Ing. Halině Kotíkové, Ph.D., za pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování bakalářské práce. Současně děkuji mé matce, která, jakožto účastnice již několika poutí, mi byla vzorem a poradcem.

OBSAH

1 ÚVOD	7
2 SYNTÉZA POZNATKŮ	8
2.1 Základní pojmy	8
2.2 Poutě.....	10
2.3 Důvod a motivace.....	12
2.4 Cestovní ruch.....	13
2.5 Turismus versus poutnictví	15
2.6 Sportovní a zážitkový potenciál	18
2.7 Posvátná místa.....	20
2.7.1 Mekka.....	20
2.7.2 El Camino de Santiago (Cesta sv. Jakuba).....	21
2.7.3 Machu Picchu	23
2.7.4 Chrám Angkor Vat v Kambodži	23
3 CÍL PRÁCE.....	25
4 METODIKA.....	26
5 VÝSLEDKY	28
5.1 Jakubské cesty v Česku	28
5.2 Analýza aktuální nabídky poutní turistiky v ČR.....	32
5.3 Příklady aktuální nabídky netradičních poutí v Polsku.....	36
6 DISKUZE.....	41
7 ZÁVĚRY	43
8 SOUHRN	45
9 SUMMARY	46
10 REFERENČNÍ SEZNAM.....	47
11 BIBLIOGRAFICKÝ SEZNAM.....	54
12 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK.....	55
13 PŘÍLOHY.....	56

1 ÚVOD

Poutní turistika je v současné době hitem cestovního ruchu. Stále se zvyšuje její popularita a není se čemu divit. Podle analýzy Encyclopedia Britannica (2005) vyznává křesťanství 33 % světové populace, islám 20 %, hinduismus 13 %, čínská národní náboženství 6,3 % a buddhismus 5,9 %. Ateisté a lidé bez náboženství tvoří asi 14 % populace světa. Přibližně 80% procent obyvatelstva naší země věří v některé náboženství, ale nesmíme zapomenout, že i ateisté nejsou bez víry. Mohou věřit v mnoho věcí, které se však neshodují ani s Biblií, Koránem ani s žádnou z posvátných knih.

Dějiny lidstva, ze kterých máme nejstarší dochované památky, sahají až do roku 3 000 před naším letopočtem. Tehdy, v Mezopotámii, začaly vnikat první úžasné stavby, nad kterými zůstává rozum stát. Postupem času vznikaly říše a národy s odlišnými kulturami, které se některé dochovaly dodnes. Miliony poutníků ročně putuje za posvátnými místy svého národa či cizího, buď aby dodrželi jeden z pilířů jejich víry, nebo vzdaly úctu svým dávným hrdinům, nebo aby prostě načerpaly energii, z tak starých míst. Už to samo o sobě je zážitek, ale v dnešní době je možné si díky rozmanité nabídce cestovního ruchu, cestu ještě zpestřit a posunout tak prožitek ještě o něco výše.

Tímto druhem cestovního ruchu se zabývá řada buďto přímo, nebo nepřímo zaměřených cestovních kanceláří a agentur. Poskytují výpravy za posvátnými místy na kole, lodí, via ferraty a další. Jsou specializované na sportovce, rodiny s dětmi, seniory či na věřící, kteří chtějí cestu projít převážně tradičně. V této práci se snažím zaměřit jak na netradiční, tak na tradiční formy poutní turistiky spojené s pohybovou aktivitou.

V bakalářské práci se zaměřuji na syntézu poznatků, vztahujících se k tématu. Cílem práce je popsat poutní turistiku jako součást cestovního ruchu, a to s důrazem na netradiční formy poutní turistiky. Toto téma jsem si vybrala proto, jelikož již z předešlého vzdělání mám zájem o cestovní ruch. Maturovala jsem na Střední hotelové škole v oboru Hotelnictví a turismus. Snažila jsem se tak propojit oba své studijní obory. Toto téma je také zajímavé z hlediska propojení spirituální a sportovní stránky.

2 SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Základní pojmy

V úvodu práce se pokusím vymezit pojmy, které budou později použity v kontextu této bakalářské práce a je důležité jejich řádné vysvětlení a pochopení.

Náboženství je symbolická forma kultury, která v nejrůznějších formách a manifestacích doprovází a spoluvytváří nám známé dějiny lidstva. Během nich vzniklo široké spektrum empirických náboženských fenoménů, k nimž patří analogicky široká, relativně velmi nesourodá paleta užití pojmu náboženství. Z historických pokusů o vymezení náboženství a ze současného stavu bádání lze však odvodit několik základních náležitostí. Je určováno vztahem člověka k moci či síle (zpravidla pocíťované jako posvátno) jež ho převyšuje a představuje poslední podmínku jeho existence, je to také vyjádření mimolidské skutečnosti vůči náboženskému člověku s pocitem absolutní závislosti. Mimolidská moc je velmi často označována jako Bůh, není to však pravidlem pro všechna náboženství (Blecha et al. 1998). Synonymem k náboženskému je „posvátné“ a označuje to, co bylo odděleno od všedního světa, vyňato z lidské pravomoci. Má podíl na kultu božském, v protikladu ke kultu pouze lidskému (Durozoi & Roussel 1994). V protikladu používáme více termínů.

„Ateismus je v nejobecnějším smyslu zpochybňování či popírání reálné existence toho, co se chápe a uznává jako Bůh, božstvo, bohové, spjaté s formulováním vlastního, neteistického názoru na skutečnost“ (Blecha et al. 1998, 39). Východní náboženství (brahmanismus, taoismus, buddhismus) jsou z hlediska západní kultury principiálně považované za ateistické a přitom hluboce religiózní (Blecha et al. 1998). Sekularismus je ideologický či světonázorový postoj založený na oddělení náboženství od všech dalších sfér a institucí (vědy, hospodářství, stát), uznávání pouze světu imanentních hodnot a popření transcendence. (Blecha et al. 1998). Profanace (z lat. profanus, neposvátný, nezasvěcený, světský) protiklad ke slovu sakrální, ve středověku chápáno jako rozpor světského a církevního (Blecha et al. 1998).

Spiritualismus. Slovo spiritualita, pojímá mnoho publikací a autorů jiným způsobem. Znamená v překladu také duchovní. Já zde představím několik charakteristik, ale která z nich je správná, to se mohou domnívat pouze pro sebe, jako i všechny osoby si mohou vybrat pojem, pod kterým si spiritualitu představí. Spiritualismus je odvozený od slova spiritus- duch, dech, nebo také spirare, které znamená dýchat. V platónském pojetí nesmiřitelný protiklad tělu a hmotě. V křesťanství zejména “Duch svatý”, třetí božská osoba. Křesťanství se domnívá tedy, že „spirit“, neboli duch v nás, není náš, ale boží (Goffi 1999). Pojetí

spirituality mimo rámec církve? „Spiritualita je založena na přímých zážitcích mimořádných aspektů a dimenzí reality a nevyžaduje žádné zvláštní místo ani oficiálně ustanovenou osobu, která by zprostředkovala kontakt s posvátnem. Mystici nepotřebují kostely ani církve, neboť posvátné rozměry skutečnosti, včetně své vlastní božské podstaty, prožívají v rámci svého těla a přírody. Pravá spiritualita je univerzální a všezahrnující, vychází z osobního mystického zážitku, nikoli z dogmat či náboženských textů“ (Grof 2007, 223). „Spiritualita bez religiózního zarámování, tedy potencionálně existující ve sférách, jež se běžně označují za profánní, je rozeznatelná naprosto evidentně u projevů přírody. Výrazný strom, pramen, skála, ale také moře, bouře či jiné poryvy energetické síly, byly odedávna vnímány jako spirituální zdroj. I člověk nenáboženský může pocítit sílu takového přírodního úkazu a často se tak i děje“ (Jirásek 2007, 35).

V neposlední řadě se v textu bude objevovat termín „Genius loci“, neboli „duch místa“. Štýrský a Šípek (2009) vysvětlují: „Genius loci je psychologicky obtížně definovaný jev, tvořený řadou momentů: přírodní lokalitou, kulturním ztvárněním, atmosférickými podmínkami, roční dobou ale i aktuálním psychickým a fyzickým vyladěním člověka“ (Štýrský, Šípek 2009, 58). Kvalita místa je tradičně formulována jako „genius loci“. V tomto kontextu má slovo duch dva významy: pocit, atmosféru nebo charakter a neviditelnou entitu bytí duší nebo osobností. Někteří lidé tvrdí, že na určitých místech pocítují přítomnost nějakých bytostí (Sheldrake 1994).

2.2 Poutě

Poutě neboli cesty náboženského motivu. Někteří poutníci putovali bez pevného cíle, avšak častěji hledali konkrétní místo, které bylo posvěcené božstvím nebo svatými osobnostmi. Jsou jedním z nejznámějších jevů v náboženství a kultuře a jsou charakteristické pro všechna hlavní světová náboženství: buddhismus, hinduismus, islám, judaismus a křesťanství (Collins-Kreiner 2010). Významná poutní místa lákají návštěvníky z různých kultur a zeměpisných oblastí. Od druhého století našeho letopočtu, křesťané začali následovat události z Bible a to prostřednictvím návštěvy Svaté Země.

Křesťanský Nový zákon nepřikazuje výslovně věřícím jít na pout', ale posvátné texty jiných náboženských vyznání ano. Hajj (formálně pout') do Mekky je jedním z pěti pilířů islámu. Mekka je ctěna muslimy jako příbytek Adama po jeho vyhnání z ráje a jako místo narození Mohameda (570-632), proroka islámu. Mahábhárata, významný Hinduistický epos pocházející z 1. tisíciletí před naším letopočtem, doporučuje návštěvu mnoha svatých míst v Indii. Svatyně se obchází v pořadí, které odpovídá pohybu slunce po obloze. Buddha sám předepsal některá poutní místa, spojená s významnými událostmi v jeho životě (Coleman 2015).

Svá posvátná místa mají i domorodci v Africe, Austrálii, na Novém Zélandu a na Tichomořských ostrovech. Ať už je to díky boží prozřetelnosti, prastaré tradici nebo pouhé síle estetického působení, všechna tato místa mají výrazný duchovní rozměr (Carr-Gomm 2008, 3).

Většina posvátných míst má své kořeny v minulosti, jsou ale vytvářena i nová. Pro některé bude takové posvátné místo spojeno s jejich vírou jako dějiště zázraků, nebo místo, kde se uctívaná osoba narodila, zemřela, nebo kde se jí dostalo osvícení. Pro jiné bude místem v přírodě, jehož majestátnost a krása vyvolávají pocit údivu, který silou své přítomnosti dokáže zklidnit rozbourené srdce a neklidnou duši. (Carr-Gomm 2008, 5). Cesty jako tyto, týkající se náboženství, poutnictví a spirituality, jsou charakteristické pro lidstvo již od počátku dějin (Griffin 2007). Jak to ale všechno začalo?

Křesťanství se v prvních třech stoletích rozšířilo od Egypta až po daleký sever, od severozápadu Afriky až po Eufrat a Tigris, ne-li až do Indie. Poutníkům tedy bylo ku prospěchu, že mohli cestovat v nábožensky jednotném prostoru. Modlitby, architektura kostelů a kaplí, obrazy znázorňující skutky Boží, barvy rouch, gesta, to vše bylo všude velmi podobné. Vyplácelo se zvelebovat místa, kudy poutníci proudili. Stavěli se nákladné a pracné

silnice, mosty a hostince. Na takovém zlepšování infrastruktury měli zájem zejména vladaři, válečníci, obchodníci, dále řemeslníci a samozřejmě poutníci (Ohler 2002).

Za raného středověku cestoval ještě relativně málo kdo, pohostinství bylo poskytováno většinou zdarma. Od přelomu tisíciletí cestujících rychle přibývalo, v neposlední řadě díky organizovaným poutím. V Jeruzalémě, Římě, Santiagu, Trevíru, Cáchách byli poutníci vítáni už proto, že zvyšovali vážnost a blahobyt těchto míst. Církevní vrchnost však měla odedávna k poutnímu hnutí vztah rozporný, měla pocit, že tento výraz zbožnosti nespojené s duchovenstvem je vlastně jakýsi nešvar. Kritika se vyostřovala v průběhu 15. století. Mužským poutníkům se předhazovalo, že zanedbávají svá povolání, své povinnosti manželů a otců. V nepřítomnosti manželů, hrozilo jejich manželkám znásilnění a putujícím dětem zas prodání do otroctví. O penězích na pouť, které by se daly místo toho věnovat církvi z milosrdenství, ani nemluvě (Ohler 2002).

Stále ještě v 18. století se připomínalo, že Boha je možno chválit všude a svaté uctívat kdekoli. Co se nedalo usměrnit a kontrolovat, bylo pokládáno za podezřelé, a nakonec podléhalo i zákazu. Byla pevně stanovena doba trvání poutí, jejich četnost, složení (ženy, muži), a rámec: pokud byla pouť vůbec povolena, měl skupinu až k cíli a zpět doprovázet duchovní. Překážky a zákazy se objevovaly znovu a znovu. Naposledy však ve 20. století, a to především v totalitních režimech. Poprvé v roce 1946 se opět začali vydávat na vlastní veliké pouti Švábové, karpatští Němci, Chorvaté či Slezané. V 80. letech se k nim přidali i Němci z tehdejší NDR, Češi a Slováci. Taková pouť byla velmi dobře chápána jako forma protestu. Měla významné důsledky pro Polsko i Evropu: základy režimů se otřásaly, posilovala se vůle národa ke svobodě. Obojí bylo důležitým předpokladem k zhroucení komunistického režimu v letech 1989- 1990 (Ohler 2002).

Poutě však nemusí být nezbytně nábožensky motivované, protože máme jistě toto slovo spojeno s náboženskými systémy. Mohli bychom také vnímat putování jako světskou podobu poutnictví, jež sebou jen nezbytně nese religiózní zázemí. Cílem putování může být i cesta k sobě prostřednictvím poznání přírodních a kulturních lokalit (Jirásek 2007). Odedávna lidé definovali některá přírodní či vybudovaná místa posvátnými, a v mnoha případech jim přikládali nadpřirozené vlastnosti. Některé legendy se vypráví dodnes a některé se časem zapomněly, avšak úkazy stojí tady na zemi dodnes, a dodnes přilákávají svojí starobylostí mnoho poutníků a turistů. Patří k nim sochy na Velikonočním ostrově, Stonehenge v Anglii, Uluru v Austrálii či Angkor Vat v Kambodži (Blackwell 2007).

„Proces, kterým se určitá místa stávají posvátnými, probíhá dodnes. Náboženský prožitek divočiny obdařil mnoho amerických parků transcendentálními vlastnostmi. Jsou

přirozenými chrámy a svatostánky. Pro mnoho lidí, kteří je navštíví, jsou něčím více než jenom rekreačními středisky.“ (Sheldrake 1994, 166). Zjevení Panny Marie ve Fatimě, v Lurdech ve Francii či v Jugoslávii i dnes v moderní době způsobila přeměnu těchto míst na významná posvátná a poutní místa (Sheldrake 1994).

2.3 Důvod a motivace

Motivace může být definována jako něco, co nutí lidi konat. Je to taková hnací síla, která existuje u každého člověka. Bez motivace, nebude možno dosáhnout cíle ať už duchovního či fyzického (Blackwell 2007).

Motivace poutníků podle Ohlera (2002)

Víra v boha a důvěra ke svatým

Návštěva svatých míst a získávání relikvií- Židům, Řekům a Římanům, do jejich světa křesťanství vrůstalo, že božstvo se lidem zjevuje na určitých místech a že je lze nejlépe oslavovat na horách, pod stromy a u pramenů. Vědělo se také, kde Boží přátelé posvětili nějaké místo svou činností, nebo kde odpočívá jejich tělesná schránka apod.

Bezdomovectví v Ježíšových stopách- Od 6. století opouštěli Irští mniši z lásky k bohu bezpečí svých klášterů, aby v nehostinných dálavách žili ideálem asketického bezdomoví a šířili víru. Nešlo jim o nějaký konkrétní cíl putování, cílem měla být sama cesta. Jejich poutnictví bylo způsobem života, který se snažil řídit misijním úkolem Ježíšovým a příkladem putujícího Abrahama.

Slib-Hajj (formálně poutí) do Mekky je jedním z pěti pilířů islámu.

Prosba a ustanovení závěti- Lidé slepí, němí, hluší či chromí chtěli na posvátných místech prosit za uzdravení neduhů, které nedovedl zahojit žádný lékař.

Pokání- S odvoláním na kající právo neváhala irská církev za raného středověku, ukládat jako pokání poutí na tři, sedm nebo i deset let. V pozdějších letech se tato tvrdost zmírňovala na několikadenní poutě.

Následování a útěk- Při poutích chápaných jako cvičení ve zbožnosti, hráli patrně velkou roli příklady, které si lidé brali z někoho. Například Guillaume Taillefer II., byl svou poutí do Svaté země, příkladem pro mnoho lidí. Mnozí se vydávali na cestu, aby se vyhnuli naléhavým povinnostem.

Touha po dobrodružství a zábavě- Lidé chtěli navzájem poznávat sebe a své osudy. To nevyklučovalo kromě jiného i náboženský motiv k pouti. Většina poutníků potřebovala více než jeden motiv.

Vzhledem k přítomnosti tolika různých kultur a historických souvislostí, ne jeden význam lze přičíst aktu pouti. Pout' obvykle znamená určitou vzdálenost (samostatně nebo ve skupině), od každodenního života doma a poutníci si mohou označit svoji novou identitu tím, že nosí speciální oblečení, nebo se zdrží fyzického komfortu. Často se poutě propojí s posvátným časem. Hajj připadá vždy na 8., 9. a 10. den od posledního měsíce muslimského roku. Židé by měli navštívit chrám Jeruzaléma během tří festivalů, jak je předepsáno v Deuteronomiu. Hinduistické poutě označují jednotlivé fáze životního cyklu jedince a často se vyskytují v obdobích roku, která jsou identifikovány jako slibná podle astrologických výpočtů (Coleman 2015).

Blackwell (2007, 38) rozděluje poutníky do několika skupin podle jejich motivace:

- Poutníci navštěvující nábožensky posvátná místa, která mají pro ně význam a hodnotu
- Náboženští turisté (sakrální)
- Sekulární turisté (profánní)
- Poutníci navštěvující nábožensky posvátná místa, které nemají pro ně náboženský význam
- Účastníci na náboženských festivalech a událostech

2.4 Cestovní ruch

Jelikož je poutní turistika stále populárnějším odvětvím cestovního ruchu, je potřeba tu zmínit několik slov. Myslím si, že lidé budou v budoucnu duchovně růst nadále a mnohem rychleji a posvátná místa budou stále více důležitá. Už teď můžeme říci podle Jonese & Travise (2011), že s ohledem na nejvíce udržované formy cestovního ruchu, poutnictví je jedna z nich a zaujímá nemalý post. Na základě důkazů se můžeme domnívat, že tomu tak bude i v budoucnosti. I Carr-Gomm (2008) uvádí, že tato forma cestovního ruchu je trvale na vzestupu- v roce 2000 například vycestovalo 70 milionů lidí do Kumbhmélu v Indii, 6 milionů do Jeruzaléma a 2 miliony do Mekky na Velkou Pout'.

Cestování všeobecně ovlivňuje velkou část světové ekonomiky. V roce 2003 byly výdaje na cestovní ruch přibližně 6 procent světového vývozu a asi 30 procent pokrývá poskytování služeb. Světová organizace cestovního ruchu (WTO) odhaduje, že na celém světě výdaje na cestovní ruch připadají 2 miliardy dolarů na den. Kromě toho cestovní ruch roste každým dnem rychlým tempem. Lidé cestují z různých důvodů. WTO odhaduje, že přibližně polovina mezinárodního cestovního ruchu je za účelem rekreace, služební cesty 16 procent a jiné motivy 26 procent. Jiné motivy uvádějí jako, náboženské, návštěva u přátel nebo rodiny, ze zdravotních důvodů (Finney, Spake & Orwig 2009).

Tato turistika, která zahrnuje novodobé i tradiční pouti, si v těchto místech vybírá svou daň. Poutní turistika má velký vliv na životní prostředí. Ovlivňuje obchod, kulturu, politiku státu a méně žádoucně i přenos nemocí a epidemií. Závísí to na velkém počtu účastníků a na jejich cykličnosti (Collins-Kreiner 2010). Úsporná opatření by však měla být začleněna do všech aspektů pouti. Jsou jimi výběr potravin, místa k přespaní po cestě, společenský styk a podobně. Starost o zachování přírodního a sociálního prostředí byl také jedním z pilířů tradiční pouti. Pout' by měla být střední cestou mezi přírodním a kulturním světem a zároveň mezi přirozeným a nadpřirozeným světem (Blackwell 2007).

„Před nějakými třemi tisíci lety udělala židovská Bible a o málo později i řecké myšlení závažný krok: zbavili přírodu božského nimbu. Příroda je od té doby předmět nebo věc.“ (Sokol 1998, 146). Pro středověk znamená přírodní něco přirozeného, normálního, prostě něco, nad čím se není potřeba divit. Renesance vzala člověku iluzi, že je se svou Zemí středem vesmíru, kolem něhož se všechno točí. Vynahradila mu ji tím, že mu tuto zemi dala v plen jako kořist a majetek. Renesance se odvolávala na biblické slovo, podle něhož Stvořitel dává Zemi lidem, aby nad ní vládli. To, že o pár řádků dál se píše, že Bůh postavil člověka do zahrady, „aby ji obdělával a střežil“, pro jistotu zamlčeli. Stejně jako se nepozorovaně a převratně změnil poměr sil mezi člověkem a „přírodou“, mění se také náš pohled a vztah k ní (Sokol 1998).

Obecné pojmy

Religiózní cestovní ruch

Religiózní cestovní ruch je cestování, jehož hlavním důvodem jsou náboženské obřady a poutě. Tradiční je putování do poutních míst pěšky, na kole, na koních, na mulách (Pásková, Zelenka 2002).

Cykloturistika

Cykloturistika je jedna z forem turistiky. Aktivní cestování zaměřené na poznávání přírodních a společenských zajímavostí v určité oblasti na kole, nejčastěji pomocí speciálně upraveného cestovního kola nebo horského kola. „Extrémní formou cykloturistiky jsou dálkové jízdy na vzdálenosti několika tisíc kilometrů napříč kontinentem, pořádané expediční formou a nazývané globetrotters“ (Pásková, Zelenka 2002, 50-51).

Jezdecký cestovní ruch

Též hippoturistika. Forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni vyjížděkami na koních. Může být též součástí léčebného cestovního ruchu (Pásková, Zelenka 2002).

Zážitkový cestovní ruch

„Forma cestovního ruchu, jejíž účastníci jsou motivováni vyhledáváním zážitků odlišných od všedního života, vzrušení.“ (Pásková, Zelenka 2002, 331). Má dva krajní přístupy- vyhledávání a prožívání sociálních kontaktů s přírodou a kulturním prostředím, nebo vyhledávání zážitků v rámci atrakcí (Pásková, Zelenka 2002).

2.5 Turismus versus poutnictví

„Potřeba cestování, respektive turismu je řazena mezi potřeby vyšší. Předpokládáme, že příslušnými motivy jsou poznání světa mimo bezprostřední okolí, tedy snaha o přesah vlastního já“ (Štýrský & Šípek 2011, 120).

Typickým cílem turisty je památky vidět (náboženské nebo profánní), zatímco cílem poutníka je spíše památku smyslově prožívat. Dokonce i světská místa mohou nabídnout prostor k zamyšlení, zahloubání se, a to jsou atributy spirituality. Turista hledá odpovědi (potřebuje ujištění, že doporučení cestovních kanceláří jsou platná). Poutník se zabývá spíše otázkou. Odpověď není důležitá (Jirásek 2014).

Turista již vyráží na cestu s plným vědomím návratu. „Poutník (ale také tulák) prostě putuje a překračuje sebe sama směrem k jinakosti. Turista je jevem novodobým, často přísně

organizovaným. Turistika je odvětvím průmyslu. Tulák je *na cestě*, je nekontrolovatelný a plně svobodný, často putuje bezcílně a plně si vychutnává místa, kam přichází- život je pro něj pohybem a změnou, cesta je důležitější než cíl.“ (Jirásek 2007, 31). Cílem poutníka je naděje na hlubší a lepší život (Jirásek 2007).

„Turistika je zesvětštěná forma poutnictví. Mnohé turistické atrakce byly v minulosti poutními místy a některé jimi jsou dosud. Zatímco poutníci navštěvují svaté místo v náboženské účtě, turisté je navštěvují víceméně jako nezaujatí pozorovatelé. Poutníci se podílejí na posvátných kvalitách místa a na náboženském obřadu s místem spojeném, turisté ale ne. Poutníci moc posvátného místa posilují, turisté jí vysávají“ (Sheldrake 1994, 169).

„Rozhodující činitel poutnictví je záměr. Jestliže jdeme jako poutníci na svaté místo, jdeme v naději na inspiraci, požehnání nebo poděkovat“ (Sheldrake 1994, 169).

Finney, Spake & Orwig (2009) nám znázorňují na následujícím grafu 4 typy poutníků

		Intend to See Religious Sites	
		Yes	No
Intend to See Secular Sites	Yes	Seekers	Lotus-Eaters
	No	Pilgrims	Accidental Tourists

Obrázek 1. Typy poutníků (Finney, Spake & Orwig 2009, 160).

Lotus-Eaters

Název vznikl podle příběhu z Homerovi Odyssey. Jedná se o takový typ poutníků, kteří během svých cest mají v úmyslu navštívit pouze světské turistické lokality. Pokud přeci jenom navštíví nábožensky motivované místo, chovají se k němu naprosto odlišně než věřící.

Pilgrims

“Pilgrims” jsou klasičtí náboženští poutníci. Jejich cesta vede daleko od domova a to za účelem pouze náboženským. Nepřespávají v hotelech ani nejí v restauracích během této cesty. Většinou nemají v úmyslu navštívit po cestě některé světské památky.

Seekers

Tito poutníci mají rádi cestování. Jsou otevření každému místu, ať je světské nebo náboženské. Chtějí zažít co nejvíce zážitků a vidět toho co nejvíce z dané země. Někdy může být obtížné zaujmout právě takového poutníka jen jednou určitou věcí, což může být těžké pro cestovní kanceláře.

Accidental tourists

Tito turisté buď nechtějí cestovat, nebo nemají čas na tradiční turistické aktivity. Pokud se rozhodnou cestovat, musí je k tomu vést nějaký dostatečně silný impulz, nebo vidina pohodlí. Mnoho takových turistů touží po pohodlí domova a tak se nabízí pár možností jak je zaujmout.

- programy v rodném jazyce
- možnost platby kartami
- nabídka známých jídel a nápojů
- nabízení známých značek (coca-cola apod.)
- reklamy venkovní, reklamy uvnitř prostorů, nabídka půjčení aut či odvoz na

letišť

Vyhledávají cesty, které jsou rychlé, komfortní a zábavné (Finney, Spake & Orwig 2009).

Mnohem častěji se v dnešní době vyskytuje jev, kdy turisté mají tendenci spojovat svojí dovolenou s poutnictvím (Collins-Kreiner, 2010).

2.6 Sportovní a zážitkový potenciál

Poutnictví v dnešní době je, dalo by se říci, taková forma „pohybové rekreace“. Tento pojem vymezuje Teplý (1969, 13) jako „zájmovou, ve volném čase prováděnou tělovýchovnou a pohybovou činnost za účelem odpočinku, zábavy, udržování zdraví a tělesné kondice“. Doplnuje ho Hodaň a Dohnal (2008, 28) tak, že „pohybová rekreace je zaměřena na jakoukoli fyzickou, pohybovou činnost člověka, jejímž důsledkem jsou prožitky a žádoucí změny v oblasti fyzické, psychické i sociální“. „Putování by nás mělo zaujmout svojí charakteristikou. Totiž nutností vlastního nasazení. Nezbytností fyzického výkonu. Protože pouze při fyzické únavě se dokáže naše mysl naladit na cíl cesty“ (Jirásek 2007, 31). Chůze, jako taková, může být dobrou ukázkou vysvětlení tělesné či pohybové spirituality. Pěší cesty vyžadují fyzickou zdatnost a odolnost, sebezapření a překonávání bolesti. Každé úsilí, jež vede k vytyčenému cíli, je takovou poutí. Pout' může být každá cesta, při níž se soustředím a svým způsobem obětuji sám sebe (Jirásek 2007).

Chůze ve smyslu sportovním patří nejen mezi atletické disciplíny, ale je i ideálním sportem pro každého, vhodný i pro začátečníky, pro starší osoby nebo pro osoby trpící nadváhou (Sovová, Cipryanová & Zapletalová 2008). Chůze odbourává stres, působí antidepressivně. Bylo prokázáno, že lidé, kteří se pravidelně věnují pohybové aktivitě, tedy i chůzi, jsou odolnější vůči stresu, mají lepší pracovní výsledky, více energie a dobrou náladu (Sovová, Cipryanová & Zapletalová 2008).

Přestože úroveň zdatnosti u populace obecně klesá, je možné sledovat růst zájmu o sportovní dění. Na jedné straně můžeme vnímat enormní nárůst zájmu o dobrodružné sporty (extrémní, rizikové), na stranu druhou čím dál více atraktivnější jsou „alternativní“ pohybové programy (jóga, thai-chi) (Jirásek 2005). Může to být i poutní turistika.

Obor, který se zajímá o zážitkový potenciál vůbec, se nazývá *zážitková pedagogika*, a je mimochodem oborem, který studuji. Je podoborem rekreologie na Fakultě tělesné kultury, a její oficiální název zní *Management životního stylu*. V publikaci Dohnala a kol. (2009) zatím nejúplnější definici navrhuje Jirásek (2004, 15): „Teoretická postavení a analýza takových výchovných procesů, které pracují s navozováním, rozbořením a reflexí prožitkových událostí za účelem získání zkušeností přenositelných do dalšího života. Cíle takových výchovných procesů mohou být vytyčovány a dosahovány v různorodém prostředí (školní, mimoškolní, přírodní, kulturní), v rozmanitých sociálních skupinách (diferencovaných věkem, sociálním statutem, profesním postavením, dalšími demografickými faktory) a naplňovány

nejrůznějšími prostředky (hrami, besedami a diskuzemi, fyzicky i psychicky náročnými výzvodnými situacemi)“.

„Potenciál turismu a rekreace je souhrnnou hodnotou všech předpokladů cestovního ruchu, je tvořen především přírodně i kulturně historickými hodnotovými lokalitami, dále rekreačními možnostmi, realizačními a stimulačními faktory. Perspektivním prvkem turismu je zážitek. Může být umocněn navozením zvláštní atmosféry vedoucí k intenzivnímu prožívání (genius loci)“ (Štýrský & Šípek 2009, 57-58). „Ve vztahu k prostředí pohybové kultury nesmíme opomenout zdůraznit, že vztah hloubi prožitku, jeho autentičnosti a intenzity, je ve specifickém vztahu k prostředí, v němž k prožívání dochází“ (Jirásek 2005, 140). Pobyt v přírodě (zvláště pokud je dlouhodobý), překonává společenské odcizení soudobé společnosti, od zvěcnělých forem života. Pobývání v přírodním prostředí tak umožňuje útek od reifikace, vnitřní očištění, obnovu bytostného a přirozeného vztahu k sobě, k ostatním lidem i ke světu (Jirásek 2005).

“Naše prožívání vlastností míst a dob je zřejmě utvářeno našimi vlastními pocity a předsudky, naší pamětí a naším biologickým, kulturním a náboženským dědictvím. Prožitek je ovlivňován samotným místem a dobou” (Sheldrake 1994, 153). Má svůj sociální, kulturní a náboženský rozměr a jedinečný osobní rys. Skutečná zkušenost, ne ona omezená vědecká abstrakce, je to podstatné v našem životě. (Sheldrake 1994). Zkušenosti získané cestou, jsou její nedílnou součástí a tvoří komplexní celek, který by měla mít (Blackwell 2007).

2.7 Posvátná místa

Po celém světě jsou místa, která jsou považována za posvátná. Taková místa mohou být přírodní objekty, jako jsou prameny, hory, lesy, ale také místa se vzpřímenými kameny, kamennými kruhy, hroby, svatyněmi či kostely. Volba místa pro tyto posvátné stavby tradičně závisí na zvláštních vlastnostech místa. Jejich orientace často souvisí s přírodními podmínkami, jako je bod horizontu, východ slunce, západ slunce, nebo jinak. Například mešity jsou orientovány směrem k Mecce (Sheldrake 1994).

2.7.1 Mekka

„Už 1400 let se každý rok vydávají poutníci do starého města Mekky, aby alespoň jednou za život splnili jednu ze základních povinností islámu a vykonali pouť k *Příbytku Alláhovu* (Carr-Gomm 2008, 47). V současné době putují do Mekky každoročně více než dva a půl milionu lidí.

Pouť do Mekky musí vykonat každý pravověrný muslim, za předpokladu, že na to má hmotné prostředky a že je dostatečně zdravý, a vstup je povolen pouze vyznavačům islámu. Tento zákaz pomáhá uchovávat pravověrným muslimům náboženskou atmosféru a sílu prožitku. Pouť do Mekky, známá jako hadždž, tvoří rovnocenný dodatek pěti „pilířů víry“, které vymezují povinnosti muslimů vůči Bohu. Jsou jimi vyznání víry, rituální čistota, modlitba (pětkrát denně), náboženská daň (obecně prospěšné a dobročinné účely) a půst (trvající třicet dní a probíhající v měsíci ramadánu). Hadždž probíhá v měsíci dhú-al-hidždža, kterým končí islámský rok (Carr-Gomm 2008).

Před vstupem do posvátné zóny si každý mužský poutník oblékne dva totožné nesešité kusy plátna. Naznačuje se tím, že všichni jsou si bez ohledu na svou zámožnost před Alláhem rovni. Když dorazí do města, následuje každý poutník příkladu Proroka Muhammada při jeho poslední návštěvě Mekky a obejde sedmkrát proti směru hodinových ručiček Kábu. Říká se tomu tawáf. Tři okruhy se provedou rychle a po čtvrtém se zastaví a políbí Černý kámen. Potom proběhnou poutníci mezi dvojicí kopců Safá a Marwa, aby si připomněli, jak Hagar zoufale hledala vodu pro svého syna, než objevila studnu, kterou jí seslal bůh. Své poslední kázání pronesl Muhammad v roce 632 z Hory slitování. Tady každý poutník postojí v meditaci až do západu slunce. Nakonec vrhají kameny na trojici sloupů, jež představují d'ábla (Keene 2003).

Sportovní a zážitkový potenciál

- Posvátný okrsek 5-30 km. (Před vstupem do něj se poutníci zastaví na určeném místě, kde se omyjí, ostříhají si nehty a muži si holí hlavu. Poté si muži oblečou “Ihrám”.
- 7 x obcházení Káby
- běh či chůze mezi pahorky Safá a Marwá, které jsou od sebe vzdáleny asi 700 metrů (Mendel, 1990)

Důležité odkazy

www.mzv.cz - informace a doporučení MZV ČR pro cesty do Saúdské Arábie. Doporučení ministerstva zahraničí a aktuální informace pro výjezdy do rizikových oblastí z celého světa.

hajj.al-islam.com - web saúdského ministerstva pro záležitosti víry, stránky věnované pouti (anglicky)

(<http://www.ultreia.cz/jine-svetove-poute/muslimske-poute/pout-do-mekky/>)

2.7.2 El Camino de Santiago (Cesta sv. Jakuba)

Je jednou z nejdůležitějších a nejoblíbenějších křesťanských poutních cest. Její původ je spojován s legendou, podle které Ježíšův žák Jakub po Kristově ukřižování putoval do severního Španělska, aby tu hlásal evangelium (Carr-Gomm 2008). Jeho ostatky byly pohřbeny v Santiagu de Compostela.

V polovině 13. století se “Cesta sv. Jakuba” stala prostředkem k odpuštění hříchů známému jako “plnomocný odpustek”. Ten ruší trest za veškeré prohřešky, kterých se dotyčný do té doby dopustil a stal se tak mnoha lidem hlavním motivem pouti.

Pokles popularity této cesty zapříčinila protestantská reformace v 16. století. Tehdejší arcibiskup ze strachu o Jakubovy ostatky hrobku otevřel a ostatky ukryl na neznámé místo. Ostatky potom byly až o 300 let později znovu objeveny.

Poutní cesty byly postupně zpevňovány a vybavovány početnými zařízeními, například hospici pro ubytování poutníků. Nejdůležitějšími trasami byly horní cesta od Einsiedeln podél Alp a dolní cesta z Cách přes Maastricht, Brusel a Paříž. Hlavní cesta vedla jihofrancouzským Périgordem a Gaskoňskem přes španělský průsmyk Roncesvalles do

Pamplony, odtud přes Puente la Reina a Santo Domingo de la Calzada do Leónu (Jöckle 1997).

Katedrála byla nově vystavena v letech 1100-1140 a v roce 1188 dostala západní atrium nazývané Porta de la Gloria. Vysvěcení celku se konalo 1211. Alabastrový oltář, který poutníci objímají, byl obnoven v roce 1672. Ostatky sv. Jakuba odpočívají od 19. Století v kryptě (Jöckle 1997).

Svatojakubská cesta už tisíce let vedle cesty do Říma a Jeruzaléma patří mezi nejvýznamnější poutní cesty v Evropě. Proto ji v roce 1987 vyhlásila Evropská rada první Evropskou kulturní cestou a UNESCO ji v roce 1993 zařadilo do svého seznamu světového kulturního dědictví (<http://www.vwv.cz/jakub/index.php>). Dnes je cesta velice populární. Je značená symbolickými žlutými šipkami, podle nichž proudí do Santiaga ročně tisíce lidí z celého světa.

Sportovní a zážitkový potenciál: Camino- Francouzská cesta

- Délka: cca 738 km (Roncesvalles- Santiago)
- Nejvyšší bod: 1505 m- Železný kříž
- Nejnižší bod: 260m- Santiago
- Nejnáročnější úsek: náhorní rovina Carrión- León, 93km, 830-850 metrů nad mořem- travnatá planina (Škvárová, J. & Škvárová, V. 2008).

Na kole nebo pěšky? Obojí má své výhody. Na kole absolvujete cestu rychleji, a monotónní planiny náhorní planiny, nejsou tak nekonečné, jako když je procházíte pěšky. Camino de Santiago je pro kola uzpůsobené, takže po cestě často narazíte na opravny kol, úschovny a podobně. Pokud jedete na kole, jste schopni unést větší zátěž na zádech, než byste si mohli dovolit při chůzi. Cesta na kole však nenese ten pravý duchovní zážitek, tradiční pěší pouti (Škvárová, J. & Škvárová, V. 2008).

2.7.3 Machu Picchu

Znamená "Starý vrchol". Nachází se v Peru, šest set metrů nad řekou Urubamba, která protéká jihoamerickými Andami. Město bylo postaveno přibližně v polovině 15. století jako královské sídlo a jako kultovní středisko. Až 500 lidí denně podstupuje namáhavý výstup po Incké stezce, nebo jedou vzhůru vlakem a potom autobusem. Stále se odhaduje, za jakým účelem bylo město postaveno. Několik z mnoha předpokladů je například, že to bylo venkovské sídlo vládnoucích vrstev, ale i astronomie tady mohla hrát svou roli (Carr-Gomm 2008).

Sportovní a zážitkový potenciál

Zdraví turisté, kteří nevystoupí na Machu Picchu speciální „trekovou“ cestou nezažijí, jaké to opravdu bylo, žít za éry Inků. 4 denní „trek“ je opravdu fyzicky náročný. Spí se venku a jde se celé dny. Nic vám ale nevynahradí zážitek, jako vyjít tuto starodávnou cestu a vidět východ slunce před bránou posvátného města. Návštěva vyžaduje obětování, výzvu, psychickou i fyzickou připravenost, reflexivní schopnosti, a tudíž celkové tělesné prožívání místa. Hlavní fyzickou aktivitou je samozřejmě chůze (Arellano 2007).

Túra začíná v nadmořské výšce 9842 stop (2953 m), výstup začíná na 13.779 stopách (4200 m) v nejvyšším bodě a končí v 7545 stopách (2264 m), když dosahujete Machu Picchu. Druhý den „treku“ je nejvíce fyzicky náročný, a mnozí lidé mají potíže při dosahování Warmihuanuscu (průsmyku mrtvé ženy). Tato stezka je dosažena po 3 - 5 hodin od začátku stoupaní na horu s teplotou, která se pohybuje od bodu mrazu až do napůl tropického klima deštného pralesa. Celá trasa je těžká, kamenitá a je složená z mnoha strmých výstupů a převisů. Cesta vyžaduje smysl pro dobrodružství (Arellano 2007).

2.7.4 Chrám Angkor Vat v Kambodži

Město, o velikosti přibližně 2978 km², v jehož středu stojí chrámová stavba s pěti impozantními věžemi. Toto město kdysi bývalo srdcem Khmerské říše, která tu vzkvétala od 9. do 15. století (Carr-Gomm, 2008). Po tři století tu Khmerové budovali obrovské stavby a chrámy, které byly zasvěceny zprvu hinduistickým božstvům, později Buddhovi a pak opět hinduismu, než se ve 14. století znovu prosadil buddhismus (Carr-Gomm, 2008).

Angkor Vat je hinduistické a budhistické město rozkládající se na 38 čtverečných kilometrech. Skládá se z mnoha chrámů, svatyní, teras, soch a příkopů, jež obklopuje džungle. Byl postaven khmerskými králi, kteří vládli od devátého do dvanáctého století. Komplex je rozdělen do tří hlavních skupin: Angkor Wat, Ta Phrom a Angkor Thom (Kallenbach 1999).

Angkor Wat je pyramidový chrám z 12. století zasvěcen bohu Vishnu. Byl postaven, aby reprezentoval hinduistickou kosmologii, a skládá se z 5 věží, symbolizující pět vrcholů Mt. Meru, domu bohů. Angkor Thom je část obklopená příkopy, kde najdete chrám Bayon s tváří Buddhy. Oblast Ta Phrom zůstává zahalena džunglí, což z ní dělá tajuplné místo (Kallenbach 1999).

Mezi vytesanými sochami, které najdeme po celém městě, jsou i lidské postavy s ptačí hlavou. Tento motiv pochází ze starověkého Egypta, ale je znám i z Indie, Peru nebo ostrova Rapa Nui (Velikonoční ostrov), a může znamenat buď nadpřirozené bytosti, nebo i postavy šamanů, kteří dokážou opustit tělo, a jejich duše „létá“ v jiných dimenzích. Dalším typickým symbolem jsou stromy, jež prorůstají kamennými zdmi Angkoru (Carr-Gomm 2008).

3 CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této práce je popsat poutní turistiku jako součást cestovního ruchu, a to s důrazem na netradiční formy poutní turistiky.

Dílčími cíli práce je obecné vymezení poutní turistiky, historie, motivace poutníků, popsání fenoménu poutnictví v rámci cestovního ruchu a také popis vybraných poutních míst s jejich sportovním a zážitkovým potenciálem. Dalším cílem je analýza aktuální nabídky organizované poutní turistiky v České republice a uvedení příkladů netradičních poutí v zahraničí.

4 METODIKA

Teoretická část práce byla zpracovaná na základě rešerší odborné literatury. Východiskem pro analýzu nabídky poutní turistiky v České republice byly internetové zdroje. Pomocí internetového vyhledávače Google.com jsem zpracovala přehled cestovních kanceláří, agentur a far, jež obsahují danou oblast turistiky. Pro zpracování bakalářské práce jsem použila tyto metody:

Literární rešerše

Podle Zemana (2013) je o text, který přináší aktuální pohled na danou problematiku z hlediska současné literatury, v podstatě se jedná o souhrn teoretických východisek k zadanému tématu. Hlavním úkolem literární rešerše je vytvořit si ucelený přehled současné literatury o konkrétním tématu.

Z elektronických zdrojů a tištěných publikací jsem sbírala informace a vytvářela jsem z nich ucelený text, který obsahuje danou tematiku. Začala jsem od vymezení základních pojmů, šla jsem přes důležitá fakta až po filozofické úvahy některých autorů. Čerpala jsem převážně ze soudobé aktuální literatury.

Byly použity tyto elektronické databáze:

- EBSCO- megazdroj vědeckých informací pro společenské a humanitní obory
- Leisure Tourism Database- portál zaměřený na turismus a cestování
- SPORTDiscus with Full Text- databáze z oblasti sportu, sportovní medicíny a fitness
- ProQuest- multioborové plnotextové database

Byla použita tato klíčová slova: Cestovní ruch, poutní turistika, pohybová aktivita, sport, zážitek

Srovnávání

Při srovnávání zjišťujeme shodné či rozdílné stránky u dvou či více různých předmětů, jevů či úkazů. Srovnávací metody můžeme použít jak při získávání poznatků a faktů, tak i při jejich zpracování. Srovnávání je základní metodou hodnocení (Synek 2002).

Tuto metodu jsem využila jednak v textu, při srovnávání názorů více autorů, kdy se názory buď lišily, nebo byly v podstatě podobné. Podruhé jsem využila metodu srovnávání v kapitole „diskuse“, kde jsem porovnávala poutní fenomén v České republice a Polsku.

Pro srovnání jsem si vybrala jednu zahraniční destinaci, u které také podávám příklady aktuální nabídky netradičních poutí. Vhodným příkladem se mi jevilo Polsko, jelikož na rozdíl od České republiky je značně náboženské. Viděla jsem zde potenciál, pro dobré srovnání jednotlivých aspektů a následnou diskuzi.

Analýza a syntéza

Analýza je myšlenkové rozložení zkoumaného předmětu, jevu nebo situace na jednotlivé části, které se stávají předmětem dalšího zkoumání. Hlubší poznání dílčích částí umožní lépe poznat jev jako celek (Synek 2002).

Syntéza je myšlenkové sjednocení (spojení) jednotlivých částí v celek. Při syntéze sledujeme vzájemné podstatné souvislosti mezi jednotlivými složkami jevu, a tím lépe a hlouběji poznáváme jev jako celek. Syntéza pomáhá odhalovat vnitřní zákonitosti fungování a vývoje jevu (Synek 2002).

Analýzu a syntézu jsem využila v kapitole „výsledky“ přičemž syntézu i v závěru práce. Analyzovala jsem nabídku poutní turistiky v České republice a přidala několik příkladů ze zahraničí. Poté jsem provedla syntézu poznatků, která se pak promítala do diskuze i do závěru.

Analýzu jsem prováděla pomocí vyhledávače Google.com, kde jsem vyhledávala konkrétní organizace spojené s poutní turistikou a s netradičními formami poutní turistiky v Polsku. Syntéza poznatků se odráží v závěru práce a vychází z informací získaných analýzou, ale také srovnáním a literární rešerší.

5 VÝSLEDKY

Na základně vyhledávání na internetových stránkách jsem zpracovala analýzu nabídky poutní turistiky v České republice a Polsku. Významné české poutní cesty jsou Jakubské, proto jsem jim v této kapitole věnovala pozornost. Text je převzatý z webu www.jakubskacesta.cz. Dalším zdrojem informací pro část „Jakubské cesty v Česku“ byl webový portál [ultreia.cz- http://www.ultreia.cz/svatojabuska_cesta/camino-santiago/trasy-v-cechach/](http://www.ultreia.cz/svatojabuska_cesta/camino-santiago/trasy-v-cechach/). Na tyto poutní cesty se může vydat každý člověk, a to jakoukoli formou. Cesty se dají podniknout pěšky, na kole, na koních, nebo jakoukoli formou, jež je shledána zábavnou a inspirující. Zaměřené na domácí poutě jsou v České republice zejména fary. Na tradiční duchovní poutě po lokálních stezkách si stačí vyhledat internetové stránky určitých farních spolků. Je však běžné, že některé fary nemají žádné internetové stránky a poutě pořádají jen pro své členy. Je zde tedy omezený výběr. Do této kapitoly jsem zpracovala tabulku, jež obsahuje nabídku poutních zájezdů českých cestovních kancelářů a agentur a některé tradiční poutě far. Je v ní k dispozici popis organizace, program aktuální k roku 2015 a odkaz na webové stránky. Tabulka nám dává retrospektivní pohled na konkrétní formu cestovního ruchu u nás. Pro srovnání jsem si vybrala jednu zahraniční destinaci, u které také podávám příklady aktuální nabídky netradičních poutních zájezdů. Vhodným příkladem se mi jevílo Polsko, jelikož na rozdíl od České republiky je značně náboženské. Viděla jsem zde potenciál, pro dobré srovnání jednotlivých aspektů a následnou diskuzi.

5.1 Jakubské cesty v Česku

Brno křižovatka Jakubských cest na Moravě

Po spojení Brna s Jakubskou cestou v Dolním Rakousku vznikly také návrhy prodloužit tuto trasu směrem na Olomouc a dále až k polským hranicím, kde je u Opavy možné spojení s Jakubskou cestou v Polsku. Tím vznikla možnost vyznačit severojižní trasu Jakubské cesty napříč celou Moravou, od Polska až do Rakouska. Trasa z Olomouce do Brna je vedena výhradně po stávajících trasách Klubu českých turistů, značených pásovým značením. Od východu na západ je navržena trasa Jakubské cesty směrem od Slovenského Šaštína, přes Velehrad do Brna. Na západ je pak možné vést Jakubskou cestu směrem na Třebíč a dále Vysočinou až do Českého Krumlova, kde se tato cesta napojí na Jakubskou cestu z Prahy k hraničnímu přechodu Koranda / St. Oswald na Šumavě. Trasa Velehrad – Brno – Třebíč je

vedena rovněž výlučně po stávajících trasách Klubu českých turistů pásovým značením, s výjimkou průchodu městem Brnem.

Jakubské cesty stačí vyznačit jako jednosměrné, protože všechny směřují z výchozích míst do Santiaga de Compostela. (Trasy v Čechách jsou však značeny obousměrně).

Trasy na území Českých krajů

Trasa 1. Žitava- Hrádek na Nisou- Stará Boleslav- Praha

Etapa 1 - Hrádek nad Nisou - Kryštofovo údolí Etapa 2 - Kryštofovo Údolí - Český Dub Etapa 3 - Český Dub Letařovice - Mnichovo Hradiště Etapa 4 - Mnichovo Hradiště - Mladá Boleslav Etapa 5 - Mladá Boleslav - Benátky nad Jizerou Etapa 6 - Benátky nad Jizerou - Stará Boleslav Etapa 7 - Stará Boleslav - Praha Prosek Etapa 8 - Praha Prosek - Praha Staré Město

Trasa 2. Praha- Železná

Praha – Karlštejn – Beroun – Nižbor – Kralovice – Plasy – Horní Bříza – Stříbro – Vidice – Hostouň – Bělá nad Radbuzou

Severní větev Svatojakubské cesty v České republice vychází ze Zbraslavi u Prahy a vede přes Karlštejn, Beroun, Nižbor, Kralovice, Plasy, Horní Břízu, vrch Krkavec a Stříbro do Kladrub. Od kladrubského kláštera pokračuje do obce Kladruby ke kostelu sv. Jakuba Většího a potom dále podél řeky Úhlavky, přes Tuněchodský mlýn na Prostiboř, Darmyšl, vrchovinu Sedmihoří a Vidice do Hostouně, kde se rovněž nachází kostel zasvěcený sv. Jakubovi. Pak vede přes Bělou nad Radbuzou do Železné, kde u Parku smíření přechází česko-německou hranici a napojuje se na trasu do Norimberka. Její trasa využívá z větší části stávajících značených turistických cest. Délka trasy ze Zbraslavi do Železné je 238 km. O trase informují tři vývěsní tabule – v Hostouni u kostela sv. Jakuba (posledního kostela zasvěceného tomuto patronovi na trase vedené na českém území), u turistického rozcestníku nedaleko známého historického mostu se šesti barokními sochami v Bělé nad Radbuzou a na hraničním přechodu Železná poblíž zahradního altánu v Parku smíření.

Trasa 3. Praha- Všeruby

Praha – Karlštejn – Příbram – Rožmitál – Kasejovice – Nepomuk – Klatovy – Kdyně – hraniční přechod Všeruby/Eschlkam (přibližně 200 km)

Už při návrhu trasy nové Východobavorské Svatojakubské cesty z českých hranic přes Regensburg (Řezno) a Eichstätt do Donauwörthu bylo jasné, že její přirozené prodloužení na severovýchod směřuje ku Praze. Taktéž z historického hlediska není nejmenších pochyb o těsných a rozsáhlých vazbách mezi Prahou a Regensburgem. Misie západního křesťanstva přišla do Čech právě z Regensburgu a k založení samostatného biskupství pražského roku 973 nedal souhlas nikdo méně významný nežli tehdejší regensburžský biskup sv. Wolfgang. Kromě toho vedla přinejmenším do 14. stol. nejdůležitější obchodní cesta z Prahy právě přes Regensburg a i samotný vzhled obou měst vykazuje řadu podobností. Karlův most přes Vltavu je pro Prahu dominantou podobného významu, jako jeho asi o dvě stě let starší regensburžský bratránek Kamenný most přes Dunaj.

Trasa 4. Praha- Český Krumlov

Trasa Praha - Český Krumlov propojuje severní trasu ze Žitavy a z Polska s trasami v Rakousku a jižním Bavorsku. Z Českého Krumlova pokračuje společná, již vyznačená, trasa Český Krumlov - Vítkův Kámen - Koranda / St. Oswald.

Trasa byla vytyčena občanským sdružením Cesta hvězdy. Český Krumlov - Vítkův Kámen - Koranda / St. Oswald. Tato trasa, vyznačená v terénu svatojakubskými mušlemi, je pokračováním trasy Praha - Český Krumlov a trasy přicházející do Českého Krumlova z Moravy.

Etapa 1- z Českého Krumlova na Šumavu (27km) Cesta začíná v Českém Krumlově a vede po trase: Český Krumlov, 492m Kájov, 564m Zde stojí jeden z nejznámějších gotických mariánských poutních kostelů v jižních Čechách, původně německy nazývaný Maria Gojau. Mariánské pouti se zde konají již od roku 1263. Gotický kostel byl zřízen v 15. století po skončení husitských válek. Světlík, 802m Na ploché vyvýšenině s rozhledem do krajiny leží Světlík se svým novogotickým kostelem, jehož počátky jsou datovány do 13. století; již v roce 1258 byl zasvěcen sv. Jakubovi Staršímu. Frymburk/Friedberg, 730m Malá obec na břehu Lipenské přehrady s kostelem Sv. Bartoloměje. Odsud vede cesta přívozem přes přehradu.

Etapa 2 - Vzhůru do výšin Šumavy / 10km / Přední Výtoň/Vorderheurafl, 740m se svým novogotickým kostelem sv. Filipa a Jakuba, upomínajícím na kdysi velký klášter řádu Paulínů v letech 1259 až 1559. Za dob mnichů byla Přední Výtoň také poutním místem. Vítkův Hrádek/Wittinghausen, 880 m se svým kdysi původně gotickým poutním kostelem sv

Tomáše. Po pěší stezce cesta pokračuje lesem dolů k hraničnímu přechodu Koranda/St. Oswald.

(http://www.jakubskacesta.cz/jakubske_cesty/v_cesku)

Obrázek 2. Jakubské cesty v Česku (www.jakubskacesta.cz)

5.2 Analýza aktuální nabídky poutní turistiky v ČR

Analýzu nabídky poutní turistiky v České republice jsem zpracovala na základě vyhledávání na internetových stránkách. Zejména jsem hledala konkrétní webové stránky cestovních kanceláří, které jsou zaměřené na poutní turistiku a posvátná místa a pokud to bylo možné, tak jsem se snažila najít sportovní či zážitkový potenciál nabídek. Zjistila jsem, že v České republice tyto zájezdy poskytují hlavně cestovní kanceláře a agentury. Snaží se zaměřit na turisticky atraktivní posvátná místa, jež by čeští turisté rádi viděli, ale potřebují k tomu něco navíc. Za peníze, které zaplatí za zájezd, potřebují navíc nějaký zábavný, nebo sportovní program. Většina zájezdů, jež jsou orientovaná na některá posvátná či náboženská místa, jsou navíc prokládány například relaxačním pobytem u moře, navštívením přírodních památek, jezer, parků či poznáním významných měst. Na domácí poutě se specializují zejména fary, a jsou pouze tradičně, tedy duchovně založené. Zpracovala jsem tabulku, pro lepší se orientování v textu.

Tabulka 1. Nabídky poutní turistiky v ČR

Název společnosti	typ organizace	popis	program	Sídlo a internetový odkaz
Adventura	Cestovní kancelář	Zaměřená na dobrodružný a sportovní cestovní ruch. Návštěva poutních míst na kole či na raftech. Poskytuje dovolené na míru.	Cykloturistika, horská turistika, rafting, kanoe na a kolem posvátných míst. Tibet, Indie, nepál apod.	Praha https://www.adventura.cz/
Palomino	Cestovní kancelář	Specialista na poznávací a poutní zájezdy	Poutní místa spojená se silvestrem nebo vánočními trhy.	Praha http://palomino.cz/
Vérité	Cestovní kancelář	Největší poutní agentura do Medžugorje a Cestovní kancelář do	Netradiční pout' po stopách Ježíše Krista na Kypru a v Turecku.	Praha http://www.verite.cz/cs/cestovni-agentura-verite

		Izraele, na Kypr a do Turecka.		
Křížek	Cestovní kancelář	Oblast outgoingu se zaměřuje dosud výhradně na duchovní cesty do Izraele, které jsou jedinečné svým konceptem. Jsou určeny pro katolické farnosti, vikariáty popř. děkanáty a diecéze, evangelické sbory, řádová a církevní společenství, spolky, svazy, akademie atd.	Poutní cesta pěšky do Jeruzaléma. Sedmi denní cesta v náročném klima a terénu. Každý den 15. kilometrů. Dále starozákonní a novozákonní cesta: kombinace autobusu a chůze	Praha http://www.ckkriizek.cz/
Avetour	Cestovní kancelář	Specialista na Izrael.	Putování po Izraeli. Navštívení všech poutních míst: Jeruzalém, Betlém, Nazaret, Jericho...Náročnost střední až nízká	Praha http://www.awertour.cz/
Hladký	Cestovní kancelář	Zajišťuje veškeré služby cestovního ruchu, hlavně poutní a poutně poznávací zájezdy na tradiční poutní místa Střední, Jižní a Západní	Duchovní a poutní zájezdy kombinované s koupáním v jezerech, moři I jiné zábavě laděné výlety. Putování pěšky do Santiaga de Compostela.	Brno http://www.ckhldaky.cz/

		Evropy.		
Livingstone	Cestovní kancelář	Afrika, Asie, Amerika, Austrálie, Antarktida. Dobrodružné a sportovní zájezdy nejen na poutní místa.	Výstup na horu Kilimandžáro-poutní místo Afriky. Výstup na Machu Picchu. Kambodža zážitkově s návštěvou Angkor Vat. A mnoho dalších	Brno http://www.livingstone.cz/
Kudrna	Cestovní kancelář	Dobrodružné a sportovní zájezdy nejen na poutní místa.	Na kole Himaláje a Nepál. Putování po Skotsku a Irsku. Výšlap na Machu Picchu.	Brno http://www.kudrna.cz/
Kučera Aleš	Cestovní kancelář	Specializace na poutní místa Lurdy a La Sallette.	Návštěva poutních míst + fakultativní výlet lodí v Marseille a či fakultativní výlet do jeskynního komplexu Bétharram.	Zlín http://www.ck-kucera.cz/
Miklas tour	Cestovní kancelář	Rodinná cestovní kancelář. Specializace na Poutní a poznávací zájezdy.	Nejznámější posvátná místa na Světě. Izrael, Lurdy, Santiago de Compostela, Řím. Duchovní program s občasnou chůzí střední až nízká obtížnost.	Prostějov http://www.miklastour.cz/
Florida	Cestovní kancelář	Poutní zájezdy, zaměřené především na duchovní program.	Duchovní program + rekreace	Vodňany http://www.ckflorida.cz/
Awer tour	Cestovní agentura	Specialista na Svatou Zemi ale i	Poutní místa Izraele+ národní parky-	Zábřeh

		Itálie, Francie, Rakousko.	zážitkové. Jedenáctidenní pouť do Svaté Země. Izrael+ ozdravný pobyt u mrtvého moře. Řím o velikonocích.	www.awertour.cz
Mgr. Veronika Čepelková	Internetová cestovní agentura	Specialista na Izrael.	Izrael za poznáním a odpočinkem, z pohledu biblistů a archeologů, Izrael a odpočinek u mrtvého moře. Výlet do Arabských emirátů.	http://www.poutnizajezdy.cz/
Poutník Jan	Internetová organizace	České poutní cesty	Duchovní a zážitkový potenciál. Vlakem do Lurd. Pouť do Polska „Po stopách J. P. II.“	http://www.poutnik-jan.cz/
Svatojakubská cesta	Internetová stránka	Internetová stránka o Jakubských poutích v České republice.	2015 Velikonoční putování po Svatojakubské cestě Jižní Moravou.	www.jakubskacesta.cz
Farnost Želiv	Farnost	Poutní zájezdy pro členy farnosti, obyvatelé obce I pro cizí.	Duchovní program	Obec Želiv http://www.zeliv.eu/farnost
Farnost Velehrad	Římskokatolic ká farnost	Poutě v rámci Republiky	Malé poutě, většinou jednodenní s duchovním programem	Velehrad http://www.farnostvelehrad.cz/
Farnost Velké Losiny	Římskokatolic ká farnost	Poutě v rámci Republiky	Malé poutě, většinou na přílehlavá poutní	Velké Losiny http://www.farnostlosiny.cz/

			místa.	
Farnost Svatého Jakuba Staršího	Římskokatolická farnost	Poutě v rámci Republiky	Pouť u příležitosti svátku sv. Jakuba a Prokopa 2015	Praha-Kunratice http://www.farnostkunratice.cz/

Zdroj: zpracování vlastní podle Google.com

5.3 Příklady aktuální nabídky netradičních poutí v Polsku

Pouze 6 % Poláků se deklaruje ateisty, nevěřícími či nerozhodnými. Církev, a to zejména římsko-katolická má velký vliv jak v politice, kultuře, tak každodenním životě. K římsko-katolickému náboženství se hlásí 89 % Poláků, tj. 33,7 mil. osob. K pravoslaví náleží kolem půl milionu osob, k některému z protestantských vyznání kolem 150 tisíc (<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/polsko-zakladni-informace-o-teritoriu-19061.html>). To je hlavním důvodem, proč zde budu uvádět fakta právě o polských poutích. Populární jsou tam právě netradiční poutě. Oblíbené jsou například poutě na kole, kajaku či koních. Existuje mnoho polských far či náboženských organizací, které se zaměřují na právě takovou formu poutnictví.

Katolíci putují k poutním chrámům, kalváriím (křížovým cestám) a léčivým pramenům. Pravoslavní věřící nosí kříže na Svatý pahorek Grabarku, židé putují k hrobům rabinů v Leżajsku a Lelowě. Přidáme-li k tomu boží muka a kapličky, získáme obraz náboženské krajiny Polska. Duchovní hlavní město Polska je Jasná Góra v Čenstochové se zázračným obrazem Černé Madony, která každoročně přitahuje miliony poutníků. Jdou pěšky desítky dnů, často i několik stovek kilometrů. Na jasnohorské pláni přicházejí 15. srpna, v den Nanebevzetí Panny Marie. Poutních míst je v Polsku přes dvě stovky, hlavně mariánských, někdy zasvěcených Kristovi nebo svatým. Každé má nějaký zázračný obraz (Kodeń, Święta Lipka, Gietrzwałd, Leżajsk) nebo sošku (Skepe, Bardo, Wąwolnica). Občas se v blízkosti nachází pramen s léčivými vlastnostmi (Studzieniczna, Krasnobród, Leśniów) (<http://www.polsko.travel/cz/poutni-chramy-a-kultovni-mista/>).

Aktuální nabídku netradičních poutí v Polsku jsem hledala na internetových stránkách. Když jsem zadala název do vyhledávače, okamžitě se mi objevily desítky stránek.

Různé spolky, sdružení, sportovní kluby a fary nabízejí lokální poutě zejména na kole, ale i na koních či kajaku. Zpracovala jsem částečnou nabídku poutí zaměřenou hlavně na kola, protože je to, z hlediska popularity nejrozšířenější forma.

Tabulka 2. Nabídky poutí na kole v Polsku

Název	Popis	Program	Internetový odkaz
Diecéze Kielecká	V roce 2014 uspořádali svou první pouť na kolech	Trasa: Wislica – Jasná hora (nejznámější poutní místo v Polsku) 3 dny - zhruba 140 km na kole	http://www.pielgrzymkirowerowe.pl/czestochowa-8.html
Diecéze Sandoměřická	Od roku 2010, pořádají dálkové poutě na kole. Každý rok na jiné poutní místo	Trasy ze Sandoměře na Jasnou horu, do Sv. Lipky a další. V průměru trasy 200-500 km na kole	http://www.pielgrzymkairowerowa.pl/pielgrzymki.html
Poutě na kole-internetová stránka	Internetová stránka události	Trasy na nejznámější poutní místa v Polsku. V průměru 45 – 400 km na kole	http://www.rowerowa.com.pl/termin-pielgrzymki-na-jasna-gore-2015/
Štětínská pouť na kole na Jasnou Horu-událost	Internetová stránka události	Trasa Štětín- Jasná hora zhruba 655 km na kole	http://szczecinska-rowerowa.pl/about
Katolický sportovní klub Alpin	Katolické sportovní sdružení. Má právní subjektivitu a postavení veřejně prospěšných organizací. Je zapsána v rejstříku sportovních klubů, která vykonává hospodářské činnosti města Rzeszow.	18. pouť do Čenstochové 9. pouť do Říma 1. pouť do Lurd 1. pouť do Fatimy	http://www.klubalpin.pl/index.php/czestochowa-2015
Diecéze Koszali-nsko-Kolobrzská	Římsko-katolická diecéze nacházející se ve městech Koszalin a Kolobrzeg	Pouť na Jasnou Goru, do Rzymu, Czestochowy, Watykanu či Santiaga de Compostela.	http://rowerowa.info/

		Novinka 2015: Pout' do Santiaga de Compostela přes Portugalsko	
--	--	--	--

Zdroj: zpracování vlastní podle Google.com

Obrázek 3. Pout' na kole, Zdroj: (<http://rowerowa.info/>)

Dalšími už méně častými formami poutí využívanými v Polsku jsou poutě kajakové a na koních. V roce 2014 se například uskutečnila pravoslavná pout' na kajacích z Města Grodek do kláštera v Suprášlu. Tato pout' se konala již potřetí a zúčastnilo se jí 60 lidí, většinou mladých a doprovázel je pravoslavný duchovní, Jan Kochanowicz z Bratrstva sv. Mikuláše v Białystoku. (<http://www.poranny.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20140808/AGLOMERACJABIALOSTOCKA/140809635>). Na rok 2015 zatím není na internetu vytvořena žádná další událost tohoto typu.

Obrázek 4. Kajaková pout' z Grodku do Suprášlu

Zdroj: (<http://www.radio.bialystok.pl/wiadomosci/index/id/115361>)

Stejně tak jsem nezaznamenala prozatím žádnou událost koňských poutí na rok 2015 v Polsku. V uplynulých letech ale ano. Jsou jim například poutě ze Zareby Koscielne na Jasnou Goru a do Czestochova. Poslední se však konala 29 června až 12 července 2010. Jelo se 11 dní 450 kilometrů. V průměru na den to vycházelo 30-45 kilometrů. V kamionu s přívěsem jezdí krmivo pro koně. Na den potřebují 8 kg sena a 5 kg ovsa.
(http://www.gimzareby.neostrada.pl/kawaleria_pielgrz.htm#XI Konna)

Obrázek 5. Koňská pouť ze Zareby Koscielne na Jasnou Goru a do Czestochova
Zdroj: (http://www.gimzareby.neostrada.pl/kawaleria_pielgrz.htm#XI Konna)

6 DISKUZE

Lze si všimnout, že se Česká republika zaměřuje víceméně na zahraniční světoznámá poutní místa, nežli na lokální poutní místa. Cestovní kanceláře a agentury mají ve svých nabídkách především poutě do Santiaga de Compostela, do Svaté země nebo do Francie do Lurd, jež jsou často spojena s nějakým zábavným nebo rekreačním programem. Podle Českého statistického úřadu (2012) zastupují v Česku nedeklarovaní k žádnému náboženství 45,2 %, nevěřící 34,2 %, Římský katolicismus 10,3 %, jiné náboženství 9,4 % a protestantismus 0,8 %. Z těchto statistik je patrné, že většina obyvatel České republiky nemá religiózní důvod k cestování jako prvotní. Poutníky České republiky bych zařadila spíše do kategorie rekreačních turistů. Vycházím tak ze statistik Českého statistického úřadu a také z výsledků vyhledávání nabídek na internetových stránkách. Zato podle portálu BusinessInfo.cz (2014) pouze 6 % Poláků se deklaruje ateisty, nevěřícími či nerozhodnými. Církev, a to zejména římsko-katolická má velký vliv jak v politice, kultuře, tak každodenním životě. K římsko-katolickému náboženství se hlásí 89 % Poláků, tj. 33,7 mil. osob. K pravoslaví náleží kolem půl milionu osob, k některému z protestantských vyznání kolem 150 tisíc (<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/polsko-zakladni-informace-o-teritoriu-19061.html>).

Můžeme tedy předpokládat mnohem větší početnost far, škol, sdružení či nábožensky laděných sportovních klubů. Můžeme předpokládat větší experimentálnost a fantazii náboženských programů v takto silně nábožensky zainteresovaném státě. Z výsledků vyhledávání nabídek na polských internetových stránkách jsem zjistila, že tyto organizace existují a věnují se sportovním a zážitkovým aktivitám mnohem více, než je tomu v českém státě.

Z tabulky „Nabídky poutní turistiky v ČR“, můžeme vypožorovat, že české cestovní kanceláře a agentury se zaměřují převážně na zahraniční poutní místa. Tabulka poutí na Polském území, se skládá zejména z lokálních poutí. Český “knowhow” jsou netradiční poutě, ale zatím pouze na světová známá posvátná místa, která jsou často spojená s rekreačním nebo zážitkovým programem. Polsko naopak je hodně zaměřené na lokální poutě. Jejich motivace je posvátné místo a hluboký spirituální zážitek prohloubený fyzickým úsilím zatímco motivace Čechů je podle mě, více poznávací, zábavní, kulturní či adrenalinová.

Sportovní potenciál se objevuje hlavně ve formě pěší turistiky na území Česka. Na kole, raftech nebo jinak se jezdí na poutní místa, ale už to není pouť v náboženském slova smyslu, neboť jsou to aktivní dovolené s prohlídkou poutních míst. Sportovní potenciál polských poutí je poměrně ambicióznější. Kola, rafty, kajaky jsou běžnou záležitostí a to ve

spojení se značně nábožensky orientovanou poutí. To znamená, že Poláci vyražejí na poutě zejména za duchovními účely a sportovní potenciál je tam spíše jako osvěžení, možná i pro prohloubení duchovních zážitku. Rozdíly jsou patrné.

Tato analýza je pouze pilotní a nezabývá se konkrétní problematikou do hloubky. Zpracování nabídky není určitě kompletní, vybírala jsem podle zajímavosti. Může být však základem pro další využití a zabývání se problémem. Teoreticky může práce sloužit jako prvotní podklad pro další práci, například magisterskou, jako základní analýza k analýze hlubší. Dalším směrem výzkumu by tedy mohla být hlubší analýza nabídky poutní turistiky v rámci České republiky nebo v rámci Evropském či Světovém. Zajímavé by také mohlo být hlubší srovnání poutnictví a turismu. Prakticky může být práce přínosná například pro mladé lidi, kteří rádi cestují, poznávají zajímavá místa netradičním způsobem a zajímají se o své duchovno. Práce by mohla být praktická i pro lidi, kteří se zajímají o poutní turistiku, ale zatím nevědí, s jakou agenturou vyrazit a jaké možnosti mají. Tato práce jim poskytne základní informace od obecné teorie až po konkrétní cestovní kanceláře nebo agentury.

V rámci Rekreeologie může být tato práce určitě inspirací pro netradiční výlety. Výlety se spirituální a sportovní tematikou. Rekreeologové na svých kurzech často pracují s emocemi jedinců i skupiny, některé aktivity jsou zaměřené především na vnitřní pocity. Proto si myslím, že například několikadenní pout' na kolech, na nějaké zajímavé posvátné místo by mohlo být zařazeno do programu studia. Pout' by však nemusela být nábožensky zaměřená, nýbrž by to byla pout' zaměřená na sportovní zážitek, prožívání emocí při často vyčerpávajícím výkonu, prožívání přírody a v závěru dosažení energeticky nabitého posvátného místa. Myslím, že by se to mohlo považovat za takové moderní poutnictví avšak podobné principu toho nejstaršího poutnictví, které je nám známo. V příloze této práce již můžete shlédnout pozvánku na jednu takovou akci, kterou uspořádá Fakulta tělesné kultury. Akce je vedena formou kurzů s prvky zážitkové pedagogiky. Tématem je spiritualita, jako objekt výzkumu a předmět studia a náplní bude putování krajinou nebo prosté bytí v přírodě. Tento projekt je myslím velmi zajímavý a úzce koresponduje s odkazem mé bakalářské práce.

7 ZÁVĚRY

Výsledky této práce i syntéza poznatků myslím splnily vytyčené cíle této práce. Podařilo se mi do jisté míry definovat důležité pojmy a poznatky, jež souvisí se zadaným tématem. Díky rozsáhlému vyhledávání v odborné literatuře se mi podařilo získat dostatečné množství informací, jež pomohly při stavbě konstrukce této bakalářské práce. Byly popsány pojmy a témata, jež jsem měla v úmyslu se věnovat jak po duchovní stránce textu, tak po stránce výzkumné. Začala jsem logisticky od vymezení základních pojmů, o které se celá práce opírala, a končila jsem výsledky analýz. Byla tedy splněna logická návaznost textu. Díky vyhledávání na internetových stránkách se mi podařilo alespoň částečně provést analýzu nabídky poutní turistiky v rámci České republiky a porovnat jej s nabídkou cizího státu, jímž bylo Polsko. Tato studie je pouze pilotní a neobsahuje kompletní analýzu a rozbor, pouze se snaží o uvedení do problému a o stručnou analýzu daného cestovního ruchu v rámci dvou zemí.

Z výsledků jsem dospěla k názoru, že v České republice poutní zájezdy poskytují hlavně cestovní kanceláře a agentury, které se snaží zaměřit na turisticky atraktivní posvátná místa, jež by čeští turisté rádi viděli, ale potřebují k tomu něco navíc. Za peníze, které zaplatí za zájezd, potřebují navíc nějaký zábavní, nebo sportovní program. Většina zájezdů, jež jsou orientovaná na některá posvátná či náboženská místa, jsou navíc prokládány například relaxačním pobytem u moře, navštívením přírodních památek, jezer, parků či poznáním významných měst. Na domácí poutě se specializují převážně fary, a jsou pouze tradičně, tedy duchovně založené. Polsko na rozdíl od nás je značně nábožensky založené a jejich poutě mají převážně duchovní ráz s tím, že ho kombinují se sportovními prvky. Na rozdíl od České republiky v Polsku existuje mnoho organizací, které nejsou ani cestovními kancelářemi ani cestovními agenturami a zaměřují se na poutní turistiku. Jsou to seskupení lidí, které jsou nadšenými fanoušky „Boha a sportu“. Výsledky dokázali, že náboženské sportovní poutě jsou v Polsku oblíbené a fungují zde už desítky let.

V textu, kde jsem porovnávala poutnictví versus turismus, jsem uváděla několik příkladů, jak tyto dva pojmy od sebe rozeznáme. Do této rovnice mohu krásně dosadit naše dvě zkoumané destinace. Českou republiku na stranu turismu a Polsko na stranu poutnictví. Polští poutníci na mě působí jako lidé, kteří chtějí památku smyslově prožívat, Čeští jí chtějí pouze vidět. Jirásek (2007,31) říká „turistika je odvětvím průmyslu“, což by vysvětlovalo, že poutě jsou u nás poskytované zejména komerčními cestovními kancelářemi a agenturami. Já však věřím, že čeští turisté si najdou svojí vlastní spirituální cestu k posvátným místům. Jak

říká Jirásek (2007,36) “Ne každá pouť, ne každá cesta labyrintem světa nás musí nutně dovést do mimosvětského ráje našeho srdce, v němž spočívá Boží přítomnost. Můžeme zůstat nezasaženi takovým způsobem prožívání, neboť nám, *dar víry nebyl dán*. To ale neznamená, že si nemůžeme dostatečně hluboce uvědomovat jedinečnost a sílu místa kam putujeme, neprožít jeho posvátnost a obohacující spočinutí”.

Závěrem snad jen slova k zamyšlení Sheldraka (1994,170) “Věřím, že hodně dobře by vzešlo ze změny postoje, kdyby se turisté opět stali poutníky. V našem osobním i společenském životě by přeměna turistiky na poutnictví měla hrát v obnovení posvátnosti Země důležitou roli”.

8 SOUHRN

Bakalářská práce se zabývá analýzou netradičních forem poutní turistiky. Hlavním cílem bylo, na základě vyhledávání na internetových stránkách popsat poutní turistiku jako součást sportovního a zážitkového cestovního ruchu.

Po úvodu této bakalářské práce následuje syntéza všeobecných poznatků. Patří k ní nejprve objasnění základních termínů, se kterými jsem pracovala v následujícím textu. Po této kapitole jsem se mohla pustit do základního textu. Obsahuje stručnou historii poutí, motivaci k poutím, cestovní ruch v kontextu daného tématu a porovnání turismu s poutnictvím. Text je zpracován na základě rešerší odborné literatury. Odborný text se snažím doplňovat filozofickými úvahami některých autorů.

Obsahem třetí kapitoly je vymezení hlavního cíle a všech dílčích cílů, jež jsem si zadala splnit.

Čtvrtá kapitola uvádí metody, jež jsem použila pro co nejefektivnější zpracování této bakalářské práce.

V páté kapitole se dostáváme k výsledkům analýzy. Analýzu nabídky jsem zpracovala do formy tabulek pro snazší orientování se v textu. Nabídka je aktuální pro rok 2015. Jednotlivé výsledky komentuji vlastními slovy a později porovnávám v šesté kapitole.

Diskuse sloužila k debatě o zjištěných poznacích a k místu pro porovnání faktů. Zde jsem srovnávala fenomén poutnictví v České republice a Polsku.

Závěrem interpretuji výsledky. Beru v potaz fakta související s tabulkami, ale také syntézu poznatků, opírající se o literární rešerši. V závěru se promítají i jednotlivé prvky z předešlé kapitoly.

9 SUMMARY

This bachelor thesis is an analysis of the non-traditional forms of pilgrimage tourism. The main goal was, based on internet research, to describe pilgrimage tourism as a part of sports and experience tourism.

The introduction is followed up by synthesis of general findings. It starts with clarification of basic terms which I have been working with later on. After this chapter I started with the basic text. It contains a brief history of pilgrimages, the motivation of doing pilgrimages, tourism in context of given theme and comparison of tourism and pilgrimage. The text is based on the vocational literature. I tried to add philosophical reasoning of some authors to the vocational text.

Content of the third chapter is demarcation of the main and partial goals I have set.

The fourth chapter states the methods I have used to make this thesis as effective as possible.

The fifth chapter is about the results of this analysis. Analysis of offering is formed into tables for better text orientation. The offerings are current for the year 2015. I have compared every individual result commented them with my own words them in the sixth chapter „discussion“. The discussion defined the difference between Czech and Polish pilgrimage phenomenon.

The summary is about interpretation of results considering the facts related to the tables and the discussion where individual results were compared.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

Literární zdroje

Arellano, A. (2007). Religion, pilgrimage, Mobility and immobility. In R. Raj & N.D. Morpeth (eds.), *Religious tourism and pilgrimage festivals management: an international perspective* (pp. 89-97). Wallingford: CABI.

Blackwell, R. (2007). Motivations for religious tourism, pilgrimage, festivals and events. In R. Raj & N.D. Morpeth (eds.), *Religious tourism and pilgrimage management: an international perspective* (pp. 35-47). Wallingford: CABI.

Blecha, I. et al. (1998). *Filosofický slovník*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc.

Carr-Gomm, P. (2009). *Posvátná místa*. Praha: Brána.

Cipryanová, H., Sovová, E., & Zapletalová, B. (2008). *100+1 otázek a odpovědí o chůzi, nejen nordické*. Praha: Grada.

Collins- Kreiner, N. (2010). Geographers and pilgrimages: Changing concepts in pilgrimage tourism research. *Journal of economic & social geography*, 101(4), 437.

Collins-Kreiner, N. (2010). Researching pilgrimage. Continuity and Transformations. *Annals of tourism research*, 37, 440-456.

Dohnal, T. (2009). *Tři dimenze pojmu rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Durozoi, G., Roussel, A. (1994). *Filozofický slovník*. Praha: EWA.

Finney, R., Spake, D., Orwig, R. (2009). Lotus-eaters, pilgrims, seekers, and accidental tourists: How different travelers consume the sacred and the profane. *Services Marketing Quarterly*, 30(2), 148-173.

- Goffi, T. (1999). *Slovník spirituality*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.
- Griffin, K.A. (2007). The globalization of pilgrimage tourism? Some thoughts from Ireland. In R. Raj & N.D.Morpeth (eds.), *Religious tourism and pilgrimage festivals management: an international perspective* (pp. 15-34). Wallingford: CABI.
- Grof, S. (2007). *Psychologie budoucnosti: poznatky a poučení z moderního výzkumu vědomí*. Praha: Argo.
- Hodaň, B., Dohnal, T. (2008). *Rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Jirásek, I. (2004). Vymezení pojmu zážitková pedagogika. *Gymnasion (1)*, 15.
- Jirásek, I. (2005). *Filosofická kinantropologie: Setkání filozofie, těla a pohybu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Jirásek, I. (2007). *Ideové podloží rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Jirásek, I. (2014). Pilgrimage-tourism continuum once again: matrix of sacred, spiritual and profane connectedness to authenticity. *Journal of martial arts anthropology*, 14(4), 46-53.
- Jones, A., Travis, A.S. (2011). *Planning for tourism, leisure and sustainability: international case studies*. Wallingford: CABI.
- Jöckle, C. (1997). *Slavná poutní místa: sto nejslavnějších poutních míst v Evropě*. Praha: Grafoprint-Neubert; Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství.
- Kallenbach, L. (1999). Five Modern-Day Pilgrimages. *Yoga Journal*, (148), 67.
- Keene, M. (2003). *Světová náboženství*. Praha: Euromedia Group – Knižní klub.
- Mendel, M. (1990). *Tajemství pěti sloupů víry*. In A. Křivánková, M. Mendel & Z. Müller (eds.), *Islám: Ideál a skutečnost* (pp. 115–128). Praha: Panorama.

Ohler, N. (2002). *Náboženské poutě ve středověku a novověku*. Praha: Vyšehrad.

Pásková, M., Zelenka, J. (2002). *Cestovní ruch: výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Rotherham, I.D. (2007). Sustaining tourism infrastructures for religious tourists and pilgrims within the UK. In R. Raj & N.D. Morpeth (eds.), *Religious tourism and pilgrimage festivals management: an international perspective* (pp. 64-77). Wallingford: CABI.

Sheldrake, R. (1994). *Tao přírody: znovuzrození posvátnosti přírody ve vědě*. Bratislava: Gardenia.

Sokol, J. (1998). *Malá filosofie člověk a Slovník filosofických pojmů*. Praha: Vyšehrad.

Synek, M. (1999). *Jak psát diplomové a jiné písemné práce*. Praha: Vysoká škola ekonomická.

Škvárová, J., Škvárová, V. (2008). *Turistický průvodce po poutní cestě do Santiaga de Compostela*. Brno: Tribun EU.

Štýrský, J., Šípek, J. (2009). *Geografie cestovního ruchu Evropy a světa: úvod do geografie, geografie světového hospodářství, geografie cestovního ruchu Evropy a světa, komparativní geografie a ekonomika: zdroje a možnosti destinací Evropy a dalších světadílů s důrazem na působení genia loci a zážitkovou turistiku*. Hradec Králové: Gaudeamus.

Štýrský, J., Šípek, J. (2011). *Geograficko psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace: kapitoly z geopsychologie*. Hradec Králové: Gaudeamus.

Teplý, Z. (1969). *Pohybová rekreace*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.

Zeman, K. (2013). *Metodika pro psaní bakalářských a diplomových prací na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v Praze*. Praha: Vysoká škola ekonomická.

Internetové zdroje

Religion: Year in review 2005. Retrieved 21. 2. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1097917/Religion-Year-In-Review-2005>

Coleman, S.M. (2015). *Pilgrimage*. In Encyclopedia Britannica. Retrieved 21. 2. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/460445/pilgrimage/274980/Additional-Reading>

Jakubské stezky v Česku. Retrieved 11. 3. 2015 from the World Wide Web:
http://www.jakubskacesta.cz/jakubske_cesty/v_cesku

Svatojakubská cesta. Retrieved 11. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.vwv.cz/jakub/index.php>

Hadždž aneb putování do Mekky. Retrieved 11. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.ultreia.cz/jine-svetove-poute/muslimske-poute/pout-do-mekky/>

Kolem 88 klášterů ostrova Shikoku. Retrieved 11. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.ultreia.cz/jine-svetove-poute/buddhisticke-poute/88-klasteru-shikoku/>

ADVENTURA- cestovní kancelář. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<https://www.adventura.cz/>

CESTOVNÍ KANCELÁŘ PALOMINO. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://palomino.cz/>

NEJVĚTŠÍ POUTNÍ AGENTURA do MEDŽUGORJE a CESTOVNÍ KANCELÁŘ do IZRAELE, na KYPR a do TURECKA. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.verite.cz/cs/cestovni-agentura-verite>

CK Křížek. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.ckkrizek.cz/>

Cestovní kancelář Livingstone. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.livingstone.cz/>

KUDRNA cestovní kancelář. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.kudrna.cz/>

Cestovní kancelář Kučera Aleš Zlín. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.ck-kucera.cz/>

Cestovní kancelář MiklasTour. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.miklastour.cz/>

CK Florida. Retrieved 23. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.ckfloria.cz/>

AWER TOUR cestovní agentura. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.awertour.cz/>

CK Hladký. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web:<http://www.ckhladky.cz/>

Internetová cestovní agentura Mgr. Veronika Čepelková. Retrieved 12. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.poutnizajezdy.cz/>

Poutník Jan. Retrieved 13. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.poutnik-jan.cz/>

Farnost Želiv. Retrieved 13. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.zeliv.eu/>

Římsko-katolická farnost Velehrad. Retrieved 13. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.farnostvelehrad.cz/>

Římsko-katolická farnost Velské Losiny. Retrieved 13. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.farnostlosiny.cz/>

Farnost sv. Jakuba Staršího. Retrieved 13. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.farnostkunratice.cz/>

Poutní chrámy a kultovní místa. Retrieved 15. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.polsko.travel/cz/poutni-chramy-a-kultovni-mista/>

XI Konna Pielgrzymka na Jasną Górę. Retrieved 15. 3. 2015 from the World Wide Web:
http://www.gimzareby.neostrada.pl/kawaleria_pielgrz.htm#XI Konna

Kajakowa pielgrzymka Gródek – Supraśl. Retrieved 15. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.poranny.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20140808/AGLOMERACJABIALOSTOCKA/140809635>

Pielgrzymka kajakami z Gródka do Supraśla. Retrieved 15. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.radio.bialystok.pl/wiadomosci/index/id/115361>

VII Puławska Pielgrzymka Rowerowa: Puławy – Częstochowa 2015. Retrieved 23. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://pulawskie-pielgrzymki-rowerowe.pl/?p=521>

Pielgrzymka rowerowa info. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://rowerowa.info/>

Pielgrzymka rowerowa Parczew-Medjugorie - 30. 08 -16. 09. 2015. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.rowerowyparczew.pl/2-start/159-pomysl-pielgrzymki-rowerowej-do-medjugorie-w-sezonie-2015>

XIX Ogólnopolska pielgrzymka rowerowa rzeszów - częstochowa szlakiem Jana Pawła II. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.klupalpin.pl/index.php/czestochowa-2015>

Zapraszamy do udziału w pielgrzymce na Jasną Górę 2015. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.rowerowa.com.pl/termin-pielgrzymki-na-jasna-gore-2015/>

Szczecińska rowerowa pielgrzymka. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://szczecińska-rowerowa.pl/about>

Pielgrzymka rowerowa diecezji Sandomierskiej. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web: <http://www.pielgrzymka-rowerowa.pl/pielgrzymki.html>

Pielgrzymka rowerowa diecezji Kieleckiej. Retrieved 16. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.pielgrzymkirowerowe.pl/czestochowa-8.html>

Population by religious belief and by municipality size groups. Retrieved 17. 3. 2015 from the
World Wide Web:
[http://www.czso.cz/sldb2011/eng/redakce.nsf/i/tab_7_1_population_by_religious_belief_and_by_municipality_size_groups/\\$File/PVCR071_ENG.pdf](http://www.czso.cz/sldb2011/eng/redakce.nsf/i/tab_7_1_population_by_religious_belief_and_by_municipality_size_groups/$File/PVCR071_ENG.pdf)

Polsko: Základní informace o teritoriu. Retrieved 17. 3. 2015 from the World Wide Web:
<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/polsko-zakladni-informace-o-teritoriu-19061.html>

11 BIBLIOGRAFICKÝ SEZNAM

Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

www.wto.org

<http://www.ultreia.cz>

<http://www.czechtourism.cz/>

<http://www.mzv.cz/jnp/>

www.caminosantiago.com

www.caminosantiago.org

www.wikipedia.org

12 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obrázek 1. Typy poutníků	16
Obrázek 2. Jakubské cesty v Česku	31
Obrázek 3. Pout' na kole	38
Obrázek 4. Kajaková pout' z Grodku do Suprášlu	39
Obrázek 5. Koňská pout' ze Zareby Koscielne na Jasnou Goru a do Czestochova	40
Obrázek 6. Evropské poutní cesty	58
Obrázek 7. Ostrov Shikoku	61
Obrázek 8. Zážitková vědecká škola 2015	62
Tabulka 1. Nabídky poutní turistiky v ČR	32
Tabulka 2. Nabídky poutí na kole v Polsku	37
Tabulka 3. Posvátná místa světa	59

Příloha 1 Pozvánky na netradiční poutě v Polsku na rok 2015

XIII Gdaňská pout' na kole na Jasnou Goru

Pout' je plánovaná na 25-30 Července 2015. Odjíždí se v sobotu do Osie (25.7), pak Břízy (26.7), Turku (28.7) a Wielunie (29.7). Ve čtvrtek 30.7 příjezd na Jasnou Goru.

<http://pulawskie-pielgrzymki-rowerowe.pl/?p=521>

XIX Mezinárodní pout' na kole z Řešova do Czestochowa – Trail Jana Pavla II.

Pout' se bude konat 29.6 až 5.7 2015. Tentokrát to bude inovativní stezka přes dvě země, Polsko a Slovensko, a skládá se z cca 700 km.

<http://www.klupalpin.pl/index.php/czestochowa-2015>

CaminoPortugalskie 2015

Pout' do Santiaga deCompostela přes Portugalsko se uskuteční 13-31.7 2015

Trasa: 1158 km Počet míst: 26Cena: 1000 PLN, 650 Euro, (17 745 Kč)

<http://rowerowa.info/>

Pout' na kole z Parczowa do Medjugorie

Skupina Parczowska vás zve na pout' do Medjugorie, která se bude konat 30.8-16.9 2015. Trasa 1400 km.

<http://www.rowerowyparczew.pl/2-start/159-pomysl-pielgrzymki-rowerowej-do-medjugorie-w-sezonie-2015>

VII Puawská pout' na kole z Pulawy do Czestochowa

Pout' začne v pondělí 6.července a skončí v neděli 12.července 2015.

Tři dny jízdy do Czestochowe (251 km), jeden den strávíme na Jasné Gore, potom další tři dny návrat do Pulawy (269 km). <http://pulawskie-pielgrzymki-rowerowe.pl/>

Trasa: 520 km Cena: 400 Zł, (2460 Kč)

Příloha 2 Evropské poutní cesty

Camino del Norte

Cammino dell'Altavia in Liguria

Cammino Molisano "Cercemaggiore-Castelpetroso"

Cammino Benedettino- Mariano in provincia di Varese

Cammino dell'Abbazie in Abruzzo

Cammino di Finisterre

Cammino Francesco nella Valle Santa reatina

Cammino di San Colombano

Cammino di San Paolo

Cammino di Sant'Antonio

Cammino di Santiago "inglese"

Cammino di Santiago sulla Costa Cantabrica

Cammino di Tomasso

Cammino Lebaniego

Cammino per Grazia Ricevuta- provincia di Vicenza

Cammino con Matilde

La Via Benedicti

La Via degli Abati

La Via di Francesco in Umbria

La Via Francigena del Sud nei Monti Lepini

Nysa St. James's Way

The Portuguese Camino De Santiago to Celanova

The Saint 'Olav's Way

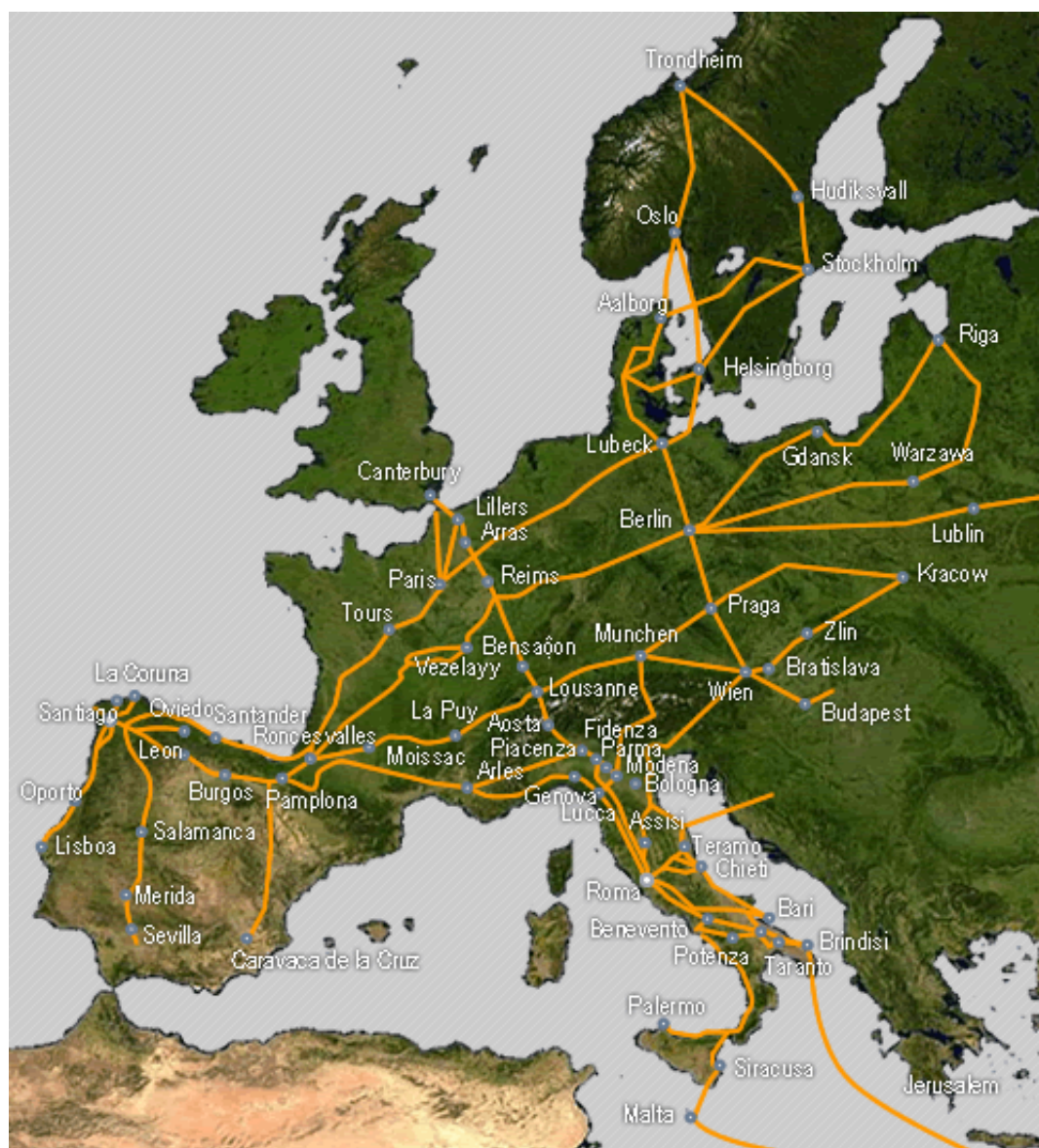
The Via Francigena of Sigerico

The way of Saint Cirillo and Metodio

The Winter Camino

Vía de la Plata

Via Romea Nonantolana

Obrázek 6. Evropské poutní cesty, Zdroj: <http://www.camminideuropa.eu/>

Příloha 3 Posvátná místa světa

Afrika	Střední východ	Evropa	Amerika	Oceánie	Asie
Hora Kilimandžáro	PíreSabz	Maltské chrámy	WaldenPond	Rapa Nui	Hora Fudži
Bandigara	Chrám Božího hrobu	Delfská věštírna	Denali	Halekala a Kaho'olawe	LuangPrabang
Pramen Modrého Nilu	Skalní Dóm a Chrámová hora	Perperikon	MatoPaha (BearButte)	Tongariro a Taupo	Angkor Vat
Jezero Fundudzi	Mekka	Chrám lidstva	Yosemite	Uluru a Kata Tjuta	Posvátnéhory Číny
Pyramidy a Sfinga	Bahájovské svatyně v Acre a Haifě	El Camino de Santiago	Kañon Chaco		Ganga
		Chauvetova jeskyně	Palenque		Jeskyně v Ellóře
		Záliv Morbiha	Wirikuta. Květinové pole		BódhGája
		Katedrála v Chartres	Sierra Nevada de Santa Marta		Šatrundžája
		Rennes-le-Chateau	Machu Picchu		Zlatý chrám v Amritsar

		Stonehenge			Palác Potála a Lukhang
		CerneAbbas			Hora Kailáš
		Glastonbury			
		Newgrange			

Tabulka 3. Posvátná místa světa, Zdroj: zpracování vlastní podle Carr-Gomma (2008)

Příloha 4 Kolem 88 klášterů ostrova Shikoku

Putování kolem japonského ostrova Shikoku patří k nejstarším dálkovým poutím na světě. Poutní trasa činí zhruba 1200 km a obchází celý ostrov po směru hodinových ručiček. Na cestě leží 88 buddhistických klášterů. V současné době jedna z mála alternativ ke svatojakubské cestě, kde putují poutníci, jsou poutní ubytovny a je tradice delší než 1000 let. Putovat se začalo již v 8 století. Poutníci dnes konají pouť (henro) pěšky, na kole nebo autem. Klasické je pěší putování v bílém poutním obleku s typickým slamákem na hlavě. Lze vykonat celou pouť naráz (zhruba 50 dní pochodu) nebo po menších kusech. Oblíbený je první kruh 17 klášterů - 100 km, které lze pohodlně absolvovat během jednoho týdne (<http://www.ultreia.cz/jine-svetove-poute/buddhisticke-poute/88-klasteru-shikoku/>).

Důležité odkazy

<http://www.omotenashi88.net/en/index.html> - ShikokuHenroPilgrim and theHospitality Network (anglicky)

<http://www.shikokuhenrotrail.com/> - oficiální stránky (anglicky)

<http://www.davidmoreton.com/index.php> - stránky autora anglického psaného průvodce po poutní trase a jednotlivých kláštorech (anglicky)

http://en.wikipedia.org/wiki/Shikoku_Pilgrimage - článek na wikipedii (anglicky)

http://wikitravel.org/en/88_Temple_Pilgrimage - stručný průvodce poutí (anglicky)

<http://henro.free.fr/> - velmi detailní průvodce (anglicky, francouzsky)

<http://www.mandala.ne.jp/echoes/jhguide.html> - stručný průvodce (anglicky)

(<http://www.ultreia.cz/jine-svetove-poute/buddhisticke-poute/88-klasteru-shikoku/>)

Obrázek 7. Ostrov Shikoku, Zdroj:

<http://www.ultreia.cz/jine-svetove-poute/buddhisticke-poute/88-klasteru-shikoku/>

Young researcher

ZÁŽITKOVÁ VĚDECKÁ ŠKOLA 2015

18.–22.5. 2015, VYSOČINA

Zážitekové vědecké školy jsou realizovány za podpory ESF projektu pro 20 studentů zcela zdarma formou kurzů s prvky zážitkové pedagogiky. Odehrávají se mimo prostředí univerzity jako interaktivní programy, které kombinují přednášky, workshopy a diskuze s prožitkovými programy, kterých cílem je zprostředkovat účastníkům vybraná témata interaktivní formou.

SPIRITUALITA jako objekt výzkumu a předmět studia

TÉMA ZÁŽITKOVÉ VĚDECKÉ ŠKOLY 2015:

Společně s českými odborníky i zahraničními hosty se budeme zabývat spiritualitou a jejími různými podobami. Budeme diskutovat o nereligiózní spiritualitě, spirituálním zdraví, spiritualitě pohybových aktivit a o mnohém jiném.

Vyzkoušíme si vnímání spirituality na základě vlastní zkušenosti. Součástí programu bude i několik možností putování krajinou nebo prostého bytí v přírodě, po kterých bude následovat reflexe této zkušenosti s praktickou ukázkou technik sběru dat v rámci připravovaného výzkumu.

Názorně a prožitkově si představíme také další zajímavé techniky využitelné ve výzkumu spirituality jako například systemické konstelace, mentální mapování, q-metodologii, či mapování spirituálního zdraví.

Součástí programu bude také představení možností studia PhD. na FTK UP v Olomouci.

V rámci programu se jako lektoři představí: Jim Parry, Ivo Jirásek, Emanuel Hurych, Pavel Veselský, Miroslava Jirásková, Sunwoo Lee, Jan Halák, Michal Munduch a další.

ZÁKLADNÍ INFORMACE:

Kde: Areál hotelu Svratka na Vysočině

Začátek: pondělí 11:30

Ukončení: pátek 14:00

Cena: účastníci si hradí pouze dopravu, strava a ubytování je hrazeno z projektu ESF: VIPPA 2 (CZ.1.07/2.3.00/20.0171)

DALŠÍ INFORMACE:

andrej.kirchmayer@upol.cz

+420 585 636 271

registrace: vippa2.upo.l.cz

Fakulta
tělesné kultury

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ